

**Hotărârea CNPF  
cu privire la unele măsuri  
față de entitățile  
de interes public**

2

**Acordul cu FMI:  
a fi sau a nu fi?**

3

**Interviu cu Iulia Iabanji,  
director general al ODIMM**

4

Indicele prețurilor de consum a constituit 12,2%, în august curent, fiind cu 7,1 p.p. peste indicele din august 2014. BNM anunță, cu referire la datele Biroului Național de Statistică, o accelerare a inflației anuale din cauza majorării tarifelor la energia electrică și gazele naturale. Corespunzător perioadelor precedente, dinamica anuală a inflației de bază și a prețurilor la produsele alimentare au exercitat cel mai mare impact asupra ratei anuale a inflației.

Contribuția inflației de bază s-a majorat până la 4,6 puncte procentuale, iar cea a prețurilor la produsele alimentare s-a majorat până la 3,8 puncte procentuale.

Contribuțiile pozitive semnificative ale inflației de bază și a prețurilor la produsele alimentare sunt, în principal, rezultatul deprecierei monedei naționale din ultimul an. Totodată, contribuția prețurilor reglementate la inflația anuală, în perioada de referință, s-a intensificat până la 3,3 puncte procentuale, iar cea a prețurilor la combustibili, deși pozitivă, a fost una mai puțin semnificativă – 0,4 puncte procentuale.

Nivelul anual al inflației, care în august a ajuns la 12,2%, depășește, pentru a șasea lună consecutiv, limita superioară a intervalului de ±1,5 puncte procentuale de la ținta de 5%. Rata inflației lunare a consemnat o majorare de 2,9 la sută, în cea mai mare parte, ca urmare a creșterii prețurilor la servicii cu 8,1 la sută. Prețurile la produsele alimentare și nealimentare s-au majorat cu 0,4 la sută și, respectiv, 1,5 la sută.

Rata anuală a inflației de bază a înregistrat, în luna august 2015, valoarea de 13,4 la sută, în creștere cu 1,6 puncte procentuale față de nivelul lunii precedente. În luna august 2015, rata lunară a inflației de bază s-a majorat cu 1,7 la sută comparativ cu valoarea înregistrată în luna precedentă.

Cea mai semnificativă contribuție

## Indicele prețurilor de consum a constituit 12,2%, în august curent

pozitivă a fost generată de modificarea prețurilor la componentele: „țigări” (7 la sută), „mijloace de transport, piese auto” (6 la sută), „alimentația publică” (1,6 la sută), „tricotaje” (1,4 la sută) și „confecții” (1,2 la sută). Prețurile la produsele alimentare în luna de referință s-au majorat cu 0,4 la sută față de nivelul lunii iulie, ca urmare a majorării prețurilor la „ouă” cu 10,8%, la „zahăr” cu 3,3%, la „cartofi” cu 2,7%, la „produse de morărit și panificație” cu 2,3%, la „lapte și produse lactate” cu 1,8% și la „băuturi alcoolice” cu 0,8%, dar, în același timp, aceste majorări au fost atenuate de diminuarea prețurilor la „legume proaspete” cu 8,4 la sută și la „fructe proaspete” cu 0,9 la sută. Cu excluderea factorului sezonier, prețurile la produsele alimentare s-au majorat cu 1,6 la sută față de nivelul lunii precedente.

Totodată, deprecierea monedei naționale față de dolarul SUA cu 5,8 la sută pe parcursul ultimelor trei luni, de asemenea, a contribuit la amplificarea presiunilor inflaționiste asupra prețurilor la produsele alimentare. Ritmul anual al creșterii prețurilor la produsele alimentare a constituit 10,9 la sută, fiind cu 2,2 puncte procentuale superior celui din luna iulie 2015 și cu 4,3 puncte procentuale mai mare decât în luna august 2014.

În luna de referință, prețurile la serviciile reglementate au înregistrat o dinamică mai pronunțată, majorându-se până la nivelul de 8,8 la sută comparativ cu luna precedentă. Această evoluție a fost determinată, în primul rând, de creșterea prețurilor la serviciile de energie electrică și gaz din rețea (32,9 la sută și, respectiv, 14,9 la sută).

Ritmul anual al creșterii prețurilor la produsele și serviciile reglementate a constituit 13,4 la sută, fiind superior cu 9,1 puncte procentuale față de nivelul lunii precedente și cu 10,8 puncte procentuale față de valoarea înregistrată în luna august 2014. BNM afirmă că va monitoriza și va anticipa în continuare evoluțiile interne și cele ale mediului economic internațional, inclusiv dinamica privind consumul populației, remiterile de peste hotare, indicatorii monetari și ai pieței valutare, de asemenea, modificarea dinamică a comerțului extern, astfel încât, prin flexibilitatea cadrului operațional specific strategiei de țintire a inflației, să asigure menținerea stabilității prețurilor pe termen mediu.

InfoMarket



Curs valutar  
16.09.2015

| Valuta | Rata | Cursul  |
|--------|------|---------|
| USD    | 1    | 19.5846 |
| EUR    | 1    | 22.1375 |
| UAH    | 1    | 0.8922  |
| RON    | 1    | 5.0092  |
| RUB    | 1    | 0.2917  |

**CAPITAL Market**

**ÎN ATENȚIA  
SOCIETĂȚILOR  
PE ACȚIUNI!**

Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale se efectuează la adresa:

**ziarulcm@gmail.com**

**tel.: 022 22-12-87;**

**fax: 022 22-05-03**

**CAPITAL Market**

**Împreună  
în lumea  
finanțelor**

**Secția de marketing  
Tel.: +373 69 821216**

### În atenția participanților profesioniști la piața financiară nebancaară și persoanelor interesate!

Pe site-ul ziarului Capital Market a fost lansată o nouă opțiune pentru a vă ajuta să găsiți informațiile publicate de către emitenți (rapoarte anuale, anunțuri). În acest sens, în categoria “Anunțuri” (meniul de sus al site-ului) a fost plasat un filtru suplimentar. Astfel, introducând denumirea organizației, vizitatorul site-ului obține lista edițiilor ziarului în care au fost publicate informațiile emitențului dat. Accesând link-ul – va apărea numărul paginii și tipul informației publicate (raport anual, anunț).

### Reprezentanții companiei Kroll vor veni la Chișinău pe 16 septembrie

O declarație în acest sens a fost făcută de premierul Moldovei, Valeriu Streleț, la emisiunea “În profunzime” de la Pro TV. El a menționat că dacă Kroll a efectuat prima etapă a investigației, este evident că este cea mai competentă firmă pentru efectuarea celei de-a doua etape. Valeriu Streleț a menționat că în cadrul celei de-a doua etape, compania trebuie să elucideze situația, să afle numele tuturor regizorilor, participanților și beneficiarilor, dar și să indice locul în care se află banii retrași.

Premierul a mai spus că pentru depistarea tuturor schemelor frauduloase de furt a miliardului, compania Kroll a cerut o jumătate de an. Valeriu Streleț și-a exprimat speranța că în acest interval de timp vor avea loc anumite schimbări la Procuratura Generală și la Banca Națională, atât la nivel de legislație, cât și al funcțiilor. Premierul spune că are multe întrebări față de șeful BNM, Dorin Drăguțanu, și procurorul general, Valeriu Gurin.

Anterior, el a menționat că partea moldovenească poartă negocieri directe cu un consorțiu format din companiile Kroll și Steptoe & Johnson, singurii participanți ai concursului anunțat de Banca Națională a Moldovei și că speră la semnarea unui acord în condiții acceptabile pentru Moldova. Șeful Guvernului a spus că dacă în ceea ce ține de desfășurarea etapei a doua a investigației costul serviciilor este acceptabil, atunci la partea de recuperare a banilor, Kroll a cerut prea mult.

InfoMarket

### În atenția participanților profesioniști!

În Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 213-222 art. 1402 din 14.08.2015 a fost publicată Hotărârea CNPF cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la mecanismul oficial de stocare a informațiilor. Textul integral al Regulamentului este plasat pe site-ul ziarului – [www.capital.market.md](http://www.capital.market.md)

## HOTĂRÎRE

## cu privire la rezultatele controlului complex privind respectarea legislației în domeniul asociațiilor de economii și împrumut de către A.E.Î. "FĂGURAȘ-VADUL LUI ISAC"

Nr. 39/5 din 10.07.2015 (în vigoare 17.07.2015)  
Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 185-189  
art. 1301 din 17.07.2015

\*\*\*

În temeiul Ordonanței Comisiei Naționale a Pieței Financiare (CNPF) nr. 21/13-O din 24.04.2015 și Ordinului vicepreședintelui CNPF nr. 42 din 27.04.2015, a fost efectuat controlul complex privind respectarea legislației în domeniul asociațiilor de economii și împrumut de către A.E.Î. "FĂGURAȘ-VADUL LUI ISAC" (satul Vadul lui Isac, raionul Cahul, IDNO 1003603010237), pentru perioada de activitate 01.04.2012-31.03.2015, ce deține licență de categoria B seria CNPF nr. 000013, eliberată la data de 20.11.2008, în cadrul căruia s-au constatat următoarele.

Conform rapoartelor specializate, A.E.Î. "FĂGURAȘ-VADUL LUI ISAC" (în continuare – asociația) a înregistrat următorii indicatori de bază caracteristici activității asociațiilor de economii și împrumut, care se prezintă în tabelul.

Din datele tabelului se relevă majorarea activelor cu 21,8 la sută, în special a împrumuturilor acordate, ca rezultat al creșterii valorii depunerilor de economii atrase, ponderea cărora în total active constituie 62,7 la sută. Majorarea profitului net de circa 2 ori se datorează creșterii veniturilor din dobânzile aferente împrumuturilor acordate și a altor venituri operaționale.

Directorul executiv al asociației nu a asigurat la situația din 31.10.2012 și în perioadele 31.01.2013-28.02.2013, 31.08.2013-31.10.2013, 31.12.2013-31.01.2014, 31.03.2014 și 31.08.2014-31.10.2014 respectarea cerințelor pct. 12 din Normele de prudență financiară a asociațiilor de economii și împrumut, aprobate prin Hotărârea CNPF nr. 17/8 din 30.04.2008 (în continuare – Normele de prudență financiară), privind plasarea și menținerea rezervei instituționale de minimum 4 la sută din active în conturi bancare de depozit la termen și/sau în valori mobiliare de stat. În perioada 30.04.2012-31.08.2013 investițiile asociației în Fondul de lichidități au constituit mai puțin de 10 la sută din valoarea totală a depunerilor de economii, fiind astfel încălcate cerințele art. 9 alin. (2) lit. c), art. 35 din Legea asociațiilor de economii și împrumut nr. 139-XVI din 21.06.2007 (în continuare – Legea nr. 139-XVI din 21.06.2007) și pct. 8 din Regulamentul privind fondul de lichidități al asociațiilor de economii și împrumut, aprobat prin Hotărârea CNPF nr. 13/11 din 01.04.2010 (în vigoare până la data de 30.04.2015), conform cărora asociația care deține licența de categoria B este obligată să mențină investiții în Fondul de lichidități în mărimea minimă calculată conform pct. 13 din Normele de prudență financiară.

Contrar prevederilor pct. 38 din Normele de prudență

financiară și art. 29 pct. 3 lit. b) din Statut, consiliul asociației a adoptat decizia privind încheierea tranzacțiilor cu 2 membri ai consiliului și cu 2 persoane afiliate acestora, membrii respectivi fiind prezenți în cadrul ședințelor pe parcursul discutării și adoptării deciziilor referitoare la acordarea împrumuturilor.

În perioada 02.09.2013 – 30.09.2013 2 persoane fizice au prestat asociației servicii pentru reconstrucția oficiului în lipsa contractelor individuale de muncă, fiind astfel încălcate cerințele art. 71 din Codul muncii al Republicii Moldova.

În calitate de entitate raportoare asociația a elaborat, aprobat și informat CNPF despre aprobarea programului propriu privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului cu încălcarea termenului prevăzut la pct. 2 și pct. 3 din Hotărârea CNPF nr. 49/14 din 21.10.2011 "Cu privire la aprobarea Regulamentului privind măsurile de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului pe piața financiară nebanară". Nerespectând cerințele art. 8 alin. (2) din Legea nr. 190-XVI din 26.07.2007 "Cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului", datele privind 7 tranzacții aferente acceptării depunerilor de economii, realizate în numerar printr-o operațiune ori prin mai multe operațiuni în valoare de peste 100,0 mii lei în diverse perioade, nu au fost remise Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, iar datele privind 9 tranzacții au fost remise Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor cu încălcarea termenului prevăzut de legislație.

Reieșind din cele expuse, în temeiul art. 1, art. 3, art. 4, art. 8 lit. b) și lit. f), art. 9 alin. (1) lit. j) și art. 25 alin. (2) din Legea nr. 192-XIV din 12.11.1998 "Privind Comisia Națională a Pieței Financiare", art. 9 alin. (2) lit. e), art. 46 alin. (1) și alin. (2) din Legea nr. 139-XVI din 21.06.2007, Normelor de prudență financiară, Comisia Națională a Pieței Financiare

## HOTĂRĂȘTE:

1. Se inițiază procedura de tragere la răspundere contravențională a directorului executiv al A.E.Î. "FĂGURAȘ-VADUL LUI ISAC" conform Codului contravențional al Republicii Moldova.

2. Se ia act de remiterea de către A.E.Î. "FĂGURAȘ-VADUL LUI ISAC", în perioada 03.06.2015-16.06.2015, Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor a datelor privind 7 tranzacții neraportate conform legislației cu privire la combaterea spălării banilor și finanțării terorismului.

3. Prezenta hotărâre intră în vigoare din data publicării.

VICEPREȘEDINTELE COMISIEI  
NAȚIONALE A PIEȚEI FINANCIARE  
Iurie FILIP

## HOTĂRÎRE

## cu privire la unele măsuri față de entitățile de interes public

Nr. 48/6 din 19.08.2015 (în vigoare 19.08.2015)

Monitorul Oficial al R. Moldova nr. 241-246 art. 1542 din 28.08.2015

În scopul protejării drepturilor și intereselor investitorilor, precum și asigurării circulației valorilor mobiliare în conformitate cu legislația în vigoare, în temeiul art. 11 alin. (6) din Legea nr. 1134 din 02.04.1997 "Privind societățile pe acțiuni" (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 1-4, art. 1), art. 1 alin. (1), art. 3, art. 8 lit. b) și lit. t), art. 9 lit. d), art. 21 alin. (1), art. 22 alin. (3) din Legea nr. 192-XIV din 12.11.1998 "Privind Comisia Națională a Pieței Financiare" (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 117-126 BIS), art. 1 alin. (2)-(4), art. 5 din Legea nr. 171 din 11.07.2012 "Privind piața de capital" (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 193-197, art. 665), Comisia Națională a Pieței Financiare

## HOTĂRĂȘTE:

1. Societățile pe acțiuni care cad sub incidența noțiunii de entitate de interes public conform art. 6 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 171 din 11.07.2012 "Privind piața de capital", în termen de 30 de zile din data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, vor întreprinde măsurile necesare executării procedurii de admitere a valorilor lor mobiliare pe piața reglementată, în scopul asigurării tranzacționării acestora în conformitate cu prevederile art. 11 alin. (6) lit. a) din Legea nr. 1134-XIII din 02.04.1997 "Privind societățile pe acțiuni".

2. La solicitarea entităților de interes public menționate în pct. 1 din prezenta hotărâre, Bursa de Valori a Moldovei va admite valorile mobiliare ale acestora spre tranzacționare pe piața reglementată în conformitate cu Regulile pieței reglementate, aprobate prin Hotărârea Comisiei Naționale a Pieței Financiare nr. 23/3 din 08.05.2015 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr. 115-123, art. 758), fără publicarea unui prospect de ofertă publică.

3. Despre executarea pct. 2 din prezenta hotărâre Bursa de Valori a Moldovei va informa Comisia Națională a Pieței Financiare în termen de 5 zile lucrătoare de la expirarea termenului prevăzut în pct. 1.

4. Entitățile de interes public, statutele cărora prevăd exercitarea dreptului de înstrăinare a acțiunilor în conformitate cu prevederile art. II alin. (3) din Legea nr. 163 din 13.07.2007 "Privind modificarea și completarea Legii nr. 1134-XIII din 2 aprilie 1997 privind societățile pe acțiuni" (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2007, nr. 141-145, art. 593), își vor aduce statutele în conformitate cu prevederile art. 11 alin. (6) din Legea nr. 1134-XIII din 02.04.1997 "Privind societățile pe acțiuni" în termen de până la 60 de zile lucrătoare din data intrării în vigoare a prezentei hotărâri.

5. Despre executarea pct. 1 și pct. 4 din prezenta hotărâre entitățile de interes public vor informa Comisia Națională a Pieței Financiare în termen de 5 zile lucrătoare de la expirarea termenelor respective.

6. În cazul neexecutării prezentei hotărâri, față de entitățile de interes public indicate în pct. 1 vor fi aplicate măsuri de rigoare, inclusiv conform art. 144 din Legea nr. 171 din 11.07.2012 "Privind piața de capital".

7. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data emiterii.

VICEPREȘEDINTELE COMISIEI  
NAȚIONALE A PIEȚEI FINANCIARE  
Nina DOSCA

### IPRE: Lipsa unui mecanism transparent și eficient de lichidare a celor trei bănci comportă o serie de riscuri sociale, economice și juridice

În nota analitică „Riscurile și particularitățile procesului de lichidare a băncilor”, elaborată de Institutul de Politici și Reforme Europene, se arată că pentru evitarea riscurilor este nevoie de creat un comitet al creditorilor care să fie format din reprezentanții deponenților, Guvernului și ai Băncii Naționale și care, lunar, să se întrunească pentru coordonarea acțiunilor lichidatorilor.

Experții atrag atenția că, la prima vedere, legislația prevede mecanisme clare de lichidare a băncilor. Astfel, lichidatorul, în decurs de 3 luni din momentul desemnării, efectuează inventarierea activelor, elaborează registrul și îl trimite la Banca Națională. În procesul de vânzare a activelor (bunurilor gajate) lichidatorul trebuie să țină cont de ofertele alternative pentru obiective similare, vânzarea trebuie să fie efectuată în baza prețurilor de piață, formate în baza prețurilor pe care cumpărătorii potențiali sunt gata să le ofere. Vânzarea activelor în valoare de peste 1 mil. de lei se face numai cu acordul Băncii Naționale. Practica arată, însă, că există un risc mare de înstrăinare a activelor la prețuri sub cele de piață. În calitate de exemplu, experții aduc Investprivatbank. Potrivit lor, în procesul de lichidare a acestei bănci și a elaborării rapoartelor privind evaluarea bunurilor sale, valoarea activelor a fost intenționat diminuată considerabil.

Experții mai spun că din momentul retragerii licențelor băncilor, va intra în vigoare prevederea privind plata datorii față de creditori. În ordinea priorităților, vor fi lichidate datorii față de BNM, Ministerul Finanțelor, Fondul de garantare a depozitelor etc. „Datoriile celor trei bănci față de BNM sunt de aproximativ 15 mlrd. de lei. Potrivit datelor BNM, din 12 august 2015, Banca de Economii avea datorii față de BNM de 8,67 mlrd. de lei. Și dacă va fi luată decizia de retragere a licențelor, toți deponenții care nu au reușit să-și tragă banii până atunci, se pot confrunta cu riscul nerecuperării sumei totale a depozitului plasat”, se arată în cercetare.

Experții mai menționează riscurile sociale legate de lichidarea celor trei bănci. Astfel, dacă garanțiile Guvernului vor fi convertite în datorie publică, va crește cota acesteia până la 40 la sută din PIB – cel mai ridicat nivel din 2004. „În condițiile actuale, acest lucru înseamnă că povara anuală a bugetului va crește cu 2,5 mlrd. de lei. Pentru comparație, în 2014, deservirea datoriei publice a costat bugetul aproximativ 590 mil. de lei”, se arată în analiză.

InfoMarket

## Ședința consiliului de asociere Moldova-UE va avea loc la Chișinău pe 19 octombrie, iar până atunci, Parlamentul va vota, în mod prioritar, un set de 30 de legi

Declarația a fost făcută de către președintele Parlamentului Andrian Candu și premierul Valeriu Streleț după prima ședință a conducerii Guvernului și Parlamentului, președinților comisiilor de profil pentru coordonarea agendei Executivului și Legislativului.

În cadrul ședinței consiliului de asociere RM-UE, din 19 octombrie, va fi evaluat gradul de implementare a Acordului de asociere, inclusiv crearea zonei de liber schimb aprofundat și atotcuprinzător. Partea moldovenească are anumite restanțe în programul realizării măsurilor planificate și este nevoie de intensificat eforturile. Părțile au discutat proiectele de lege prioritare care au fost trimise deja sau urmează să fie remise Parlamentului și au convenit în privința unui dialog și interacțiune eficiente pentru accelerarea procedurii de examinare și aprobare a acestora.

Valeriu Streleț a menționat că viteza procesului legislativ va crește în permanență, la fel ca și numărul proiectelor elaborate de Executiv. El a amintit că a fost adoptat un plan actualizat de implementare a acordului de asociere RM-UE și noul plan de acțiuni al Guvernului.

Premierul a spus că Guvernul a trimis în Parlament 33 de proiecte de lege pentru examinare în regim prioritar. Potrivit lui, este vorba despre amendamente ce țin de acordul privind crearea zonei de comerț liber, aprofundat și atotcuprinzător dintre Moldova și UE care vizează sectoarele energetic, metrologie și standardizare, industrie, reformele în domeniul justiției și combaterii corupției, integrarea în societate a minorităților etnice. De asemenea, este planificată adoptarea în lectură finală a legii despre procuratură.

InfoMarket

| (mii lei) |   |            |            |                          |                       |
|-----------|---|------------|------------|--------------------------|-----------------------|
| Nr.       | Indicatorii                                 | 31.03.2014 | 31.03.2015 | 2015 față de 2014 (-, +) | 2015 față de 2014 (%) |
| 1.        | Împrumuturi acordate                        | 6372,0     | 7655,3     | +1283,3                  | 120,1                 |
| 2.        | Provizioane pentru pierderi din împrumuturi | -127,9     | -195,0     | +67,1                    | 152,5                 |
| 3.        | Total active                                | 7613,3     | 9270,1     | +1656,8                  | 121,8                 |
| 4.        | Depuneri de economii                        | 3901,0     | 5815,5     | +1914,5                  | 149,1                 |
| 5.        | Credite bancare și împrumuturi primite      | 2391,0     | 1667,6     | -723,4                   | 69,7                  |
| 6.        | Profit net                                  | 49,4       | 98,7       | +49,3                    | Creștere de 2,0 ori   |

# Acordul cu FMI: a fi sau a nu fi?

**La mijlocul săptămânii viitoare, pe 22 septembrie, o misiune a Fondului Monetar Internațional (FMI) va sosi la Chișinău pentru a începe discuțiile privind un nou program pentru Republica Moldova.**

Miza este foarte mare. Bugetul de stat a fost trecut în regim de austeritate. Cheltuielile se reduc, în fond, la plățile curente. Banca Mondială a înghețat un suport bugetar de 45 milioane de dolari SUA. Aceasta nu poate oferi un suport atât de mare bugetului țării fără acțiuni decisive în vederea soluționării problemelor din sectorul bancar al Moldovei și un acord cu FMI, declarau oficiali ai instituției financiare internaționale.

Și Uniunea Europeană prevăzuse pentru acest an o finanțare de 40,7 milioane de euro pentru Moldova. Bani erau să fie alocați sub formă de sprijin financiar în mai multe domenii, inclusiv pentru reformarea justiției. Aprobarea unui program cu FMI „ar restabili încrederea în stabilitatea macro-financiară a Republicii Moldova și ar deschide calea pentru reluarea plăților de sprijin bugetar sub asistența UE”, a declarat Ambasadorul UE în Republica Moldova, Pirkka Tapiola.

Încheierea unui program de colaborare cu FMI, „are o importanță majoră pentru asigurarea durabilității bugetului, atât pe termen scurt, cât și pe termen mediu”, recunoaște Ministerul Finanțelor. Lipsa unui program ar putea periclita obținerea suportului bugetar extern, suma căruia, în proiectul bugetului de stat, este de aproape 2238,1 milioane de lei.

Contextul politic, dar mai ales cel economic, intern și extern, este extrem de complicat pentru a ne permite un eșec în negocierile cu FMI.

## GUVERNUL E ÎN AȘTEPTARE

O misiune a FMI urma să vină la Chișinău la jumătatea lunii iunie, dar vizita a fost anulată din cauza demisiei fostului premier, Chiril Gaburici.

Imediat ce a primit votul de încredere al Parlamentului, prim-ministrul Valeriu Streleț a anunțat că a transmis o scrisoare Fondului, prin care solicită trimiterea de urgență a unei misiuni la Chișinău. Asta s-a vrut la Chișinău. Însă FMI, care are agenda proprie, va trimite grupul de experți peste 50 de zile de la învestirea noului Guvern.

„La sfârșitul lunii octombrie ar trebui să avem un acord-cadru pa-

rafat și semnat care să meargă la aprobare către consiliul executiv al FMI. Noi sperăm să reușim, acesta este obiectivul nostru. Noi anticipăm anumite solicitări care pot veni din partea Fondului Monetar Internațional, de aceea am elaborat și un proiect de Memorandum, reieșind din solicitările anterioare, dar situația evoluează foarte rapid, s-ar putea să fie cerințe suplimentare. Suntem gata pentru negocieri și suntem determinați să mergem la toate compromisurile necesare”, a declarat recent premierul. „Pentru noi contează însuși acordul-cadru care va stabili și o limită de finanțare stand by, dar și va debloca suportul de la ceilalți parteneri de dezvoltare”, a mai spus Streleț.

## NEGOCIERILE VOR FI DESTUL DE DIFICILE

Discuțiile cu misiunea FMI vor fi mai dificile ca niciodată. Există mai multe motive să credem că nu va fi deloc ușor la masa negocierilor:

1. Programul de cooperare cu FMI a fost întrerupt în 2013, Republica Moldova ratând ultima tranșă, în mărime de 70 de milioane de dolari, din creditul de 570 de milioane de dolari convenit cu FMI în 2010.

Lipsa de transparență în sectorul bancar s-a aflat printre cauzele care au dus la suspendarea programului de colaborare cu Fondul Monetar Internațional. FMI a cerut de mai multe ori autorităților de la Chișinău să ia măsuri eficiente, astfel încât „proprietarii de fapt” ai băncilor moldovene să fie cunoscuți publicului și să nu-și ascundă participarea în spatele unor firme de paravan. Misiunea FMI din noiembrie 2012 încuraja autoritățile „să nu târăneze acțiunile legate de sporirea transparenței sistemului bancar. Adoptarea modificărilor legislative în vederea asigurării transparenței depline și dezvăluirii proprietarilor finali ai băncilor este imperativă”. S-a schimbat situația cardinal în anii ce au urmat? Prea puțin sau chiar deloc.

2. Lichidarea celor trei bănci (Banca de Economii, Banca Socială și Unibank) va fi pe agenda discuțiilor. Autoritățile deja s-au consolat cu gândul că acestea vor fi lichidate. Ce facem cu creditele de 15 miliarde de lei acordate celor trei bănci? Aceste miliarde vor fi transformate în datorie de stat. Ce urmează? Fondul va cere un plan clar în acest sens.

3. Un alt subiect care va fi abordat este suspendarea tarifelor la energia electrică și gaze. Care au fost rațio-

namentele, ce urmează și pe cât de independentă este autoritatea pentru reglementare în energetică? Acestea sunt doar câteva dintre întrebările la care se va aștepta un răspuns clar și argumentat.

4. Pătimitul pachet agricol, multășteptat de producătorii agricoli, va fi pus și el în discuții, în special impozitul unic, despre care se discută.

În noiembrie 2012, când vechiul program intra pe linie moartă, reprezentantul permanent de atunci al FMI în Moldova, Tokhir Mirzoev, atrăgea atenția că proiectele legislative adoptate pentru majorarea pensiilor și salariilor, impunerea unui impozit unic în agricultură, regimul TVA și altele anulează toate rezultatele atinse în ultimii ani, disciplina la care s-a ajuns și nu sunt logice din punct de vedere a responsabilității financiare.

Sunt doar câteva dintre subiectele care, probabil, dar mai curând la sigur, vor fi abordate de experții Fondului cu autoritățile. S-ar putea să fie cerințe suplimentare, spune chiar prim-ministrul Valeriu Streleț.

## VA VENI SAU NU FMI PE 22 SEPTEMBRIE LA CHIȘINĂU?

S-a declarat că, din cauza protestelor, misiunea și-ar putea amâna vizita. Este adevărat, însă doar dacă acestea vor degenera în ciocniri violente.

Cum însă lucrurile evoluează pașnic, grupul de experți ai Fondului vor fi la Chișinău pe 22 septembrie. O vizită a FMI poate fi amânată doar în două cazuri: 1. Dacă este demis în ajun guvernatorul Băncii Naționale și 2. Dacă este demis șeful cabinetului de miniștri. În aceste cazuri misiunea nu are cu cine discuta. Sau, acestea sunt figurile-cheie în relația cu Fondul.

## CÂND VA PRIMI REPUBLICA MOLDOVA BANII?

Este o chestiune cardinală pentru noi în situația de austeritate financiară. Acordul, însă, ar putea fi semnat mai târziu decât se așteaptă Guvernul. Și asta pentru că există niște proceduri birocratice și în instituțiile financiare internaționale. După ce se ajunge la o înțelegere privind semnarea unui program, țara respectivă trebuie să îndeplinească niște condiții. Experții scriu raportul, îl prezintă comitetului executiv, care se convoacă după un grafic anume. Experții care cunosc din interior „viața” FMI, spun că ar fi vorba de două luni. Misiunea își va încheia vizita la Chișinău în a doua săptămână a lunii octombrie.

Vlad BERCU

## În Moldova vor fi întreprinse măsuri pentru asigurarea transparenței acționarilor și pot fi înăsprite cerințele față de capitalul social al băncilor

**Declarația fost făcută pentru presă de către președintele Parlamentului, Andrian Candu. El a menționat că reforma sectoarelor financiar-bancar și de asigurări este una din prioritățile sesiunii de toamnă a Parlamentului, în cadrul căreia urmează să fie luate măsuri urgente și radicale pentru reformarea sistemului financiar-bancar.**

Demnitarul a menționat că discuții în acest sens au avut loc anterior cu reprezentanții BERD și BEI, iar acum, acest subiect urmează să fie discutat la negocierile cu FMI, pentru a finaliza, în scurt timp, un pachet legislativ ce ține de reformarea sectorului bancar, pentru asigurarea transparenței acționarilor.

Andrian Candu a subliniat că nu este nevoie de inventat modele noi și că trebuie doar să fie implementate stan-

dardele Basel-3 și alte standarde europene și cerințe față de calitatea și eficiența managementului, administrării corporative și creșterii capitalului social al băncilor.

Președintele Parlamentului și-a exprimat opinia că piața din Moldova este prea mică pentru activitatea a 15 bănci. Andrian Candu a spus că este mai bine de avut câteva bănci, dar care să fie bune și sănătoase, să asigure securitatea economică și financiară a țării.

Potrivit lui, posibil, unele măsuri ce țin de capitalul băncilor, sistemele informaționale și calitatea personalului trebuie să fie supuse testelor. Oficialul a mai spus că firme internaționale desfășoară acum auditul și diagnosticul băncilor moldovenești. În unele dintre ele acest proces a fost deja încheiat. „Așteptăm concluziile pentru toate băncile, pentru a lua măsurile necesare la nivel legislativ”, a subliniat Andrian Candu.

InfoMarket

## Telefonul de încredere

Telefonul de încredere a fost creat în scopul conlucrării mai eficiente cu societatea civilă în direcția prevenirii cauzelor de abuz în serviciu comise anterior sau în prezent de către angajații **Comisiei Naționale a Pieței Financiare**, precum și de către participanții profesioniști la piața valorilor mobiliare, la piața asigurărilor și sectorul plasamente colective și microfinanțare. Examinarea mesajelor și luarea măsurilor, în conformitate cu Legislația Republicii Moldova, sunt garantate.

**Telefonul de încredere: (+373 22) 859-405. E-mail: info@cnpf.md**

## Aviz CNPF

Întru asigurarea respectării prevederilor art.6 din Legea nr.192-XIV din 12.11.1998 „Privind Comisia Națională a Pieței Financiare”, Comisia Națională a Pieței Financiare comunică rechizitele bancare pe care urmează să fie transferate taxele și plățile regulatorii de funcționare:

**Cod fiscal 1007601001293; BC "Victoriabank" SA Filiala nr.11; Codul băncii VICBMD2X883; Cont bancar 2251311138**

## Andrian Candu, a declarat că va iniția demisia conducerii Băncii Naționale în caz de tergiversare a investigației dosarului de retragere a 1 mlrd. USD din bănci

**Comentând invitarea reprezentanților companiei Kroll la Chișinău, pentru continuarea negocierilor pe marginea contractului de desfășurare a celei de-a doua etape a investigației din băncile problematice și recuperării banilor furati, Andrian Candu a spus că cel mai puțin îl interesează datele tehnice ale discuției cu Kroll, bugetul și alte aspecte. „Sumele pe care le va plăti, în final, Moldova, sunt desigur importante, dar și mai important este însuși faptul selecției companiei internaționale, independente, specializate pentru continuarea cât mai urgentă a investigării fraudelor și recuperării banilor furati din bănci”, a subliniat președintele Parlamentului.**



Oficialul a spus că are multe obiecții față de tergiversarea anchetei și negocierile interminabile, dar cel mai important este semnarea cât mai urgentă a contractului și declanșarea investigației serioase. „Avem nevoie de numele infractorilor, vinovaților, dar și recuperarea banilor furati. Acest lucru este cel mai important”, a spus Candu. Oficialul a mai declarat că dacă vor exista tergiversări la nivel de Guvern privind inițierea anchetei, se va implica personal și va cere ca Banca Națională să preia inițiativa. „Iar dacă și BNM va tergiversa acest proces, voi cere demisia întregii conduceri a Băncii Naționale”, a spus președintele Parlamentului.

Auditul internațional de la Moldova Agroindbank nu a depistat vreo problemă sau riscuri în această bancă. Astfel a comentat președintele Parlamentului transferul de conturi de trezorerie la această bancă, din Banca de Economii, aflată în proces de lichidare.

Oficialul a spus că Moldova Agroindbank a trecut cu succes diagnosticul și a câștigat concursul desfășurat de Ministerul Finanțelor privind deservirea conturilor transferate de la BEM. Andrian Candu a declarat că dacă există anumite riscuri, el va cere BNM și Guvernului să monitorizeze cum sunt administrate conturile de trezorerie la MAIB. Demnitarul a subliniat că statul trebuie să întreprindă toate măsurile necesare pentru ca deponenții să nu piardă nici un leu. El a amintit că în ultimii 20 de ani, în Moldova nu au existat cazuri de devalorizare a depunerilor, cu excepția situației de după destrămarea URSS.

InfoMarket

## CAPITAL Market

Publicație bilingvă a CNPF

### INDICE DE ABONAMENT:

Moldpres: 67770  
Poșta Moldovei: PM21700  
EDITOR: CAPITAL MARKET Î.S.

Nr. de înregistrare:  
1003600114204, 27 octombrie 2003  
FONDATOR: COMISIA NAȚIONALĂ  
A PIEȚEI FINANCIARE

CONSILIUL DE ADMINISTRĂȚIE:  
Președinte: Iurie FILIP,  
Elena VASILACHE, Mihai DORUC,  
Zoia TULBURE, Nadejda FILIP.

REDACTOR-ȘEF:  
Ghenadie TUDOREANU  
Tel.: /373 22/ 229-445

REDACTOR-ȘEF ADJUNCT:  
Lilia ALCAZĂ  
Tel.: /373 22/ 220-513

### Recepționarea anunțurilor și rapoartelor anuale:

ziarulcm@gmail.com  
TEL.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58  
FAX: /373 22/ 22-05-03

ADRESA REDACȚIEI:  
Str. Vasile Alecsandri, 115  
(Colț cu bd. Ștefan cel Mare)

CONT BANCAR: 22249111050,  
c/f 1003600114204,  
BC "Victoriabank", SA, fil.11, Chișinău,  
BIC VICBMD2X883

În ziar au fost utilizate știrile agenției  
«Moldpres» și «InfoMarket»

Articolele marcate cu semnul ■ reprezintă publicitate.  
Orice articol publicat în "Capital Market" reflectă punctul  
de vedere al semnatarului, care nu neapărat coincide  
cu cel al redacției. Republicarea textelor și imaginilor se  
permite doar cu acordul scris al publicației.

Tipar: Tipografia "Edit Tipar" SRL

## Iulia IABANJI:

# “Mediul economic nefavorabil este cauza de bază care frânează lansarea noilor afaceri”

*Interviu acordat ziarului Capital Market de Iulia Iabanji, director general al Organizației pentru Dezvoltarea Întreprinderilor Mici și Mijlocii (ODIMM)*

– Organizația pe care o conduceți, are misiunea de a contribui la dezvoltarea sectorului IMM din țară. Care este specificul suportului oferit de ODIMM micilor antreprenori? În actualele condiții economice dificile, există interes pentru derularea unor afaceri în R. Moldova?

– ODIMM este organizația care din start a fost creată cu misiunea de a ajuta întreprinderile mici și mijlocii din RM să devină competitive. Creată acum 8 ani, echipa ODIMM permanent elaborează proiecte, scheme și instrumente de suport pentru IMM-uri, care le implementează cu susținerea financiară a Guvernului RM, Ministerului Economiei și a organizațiilor donatoare.

Astfel, eforturile depuse de ODIMM pentru dezvoltarea sectorului IMM sunt realizate prin intermediul programelor de suport antreprenorial, care oferă întreprinzătorilor atât consultanță, instruire, mentorat, cât și susținere financiară.

Un proiect important de susținere a inițiativelor tinerilor este Programul de Abilitare Economică al Tinerilor (PNAET), lansat în anul 2008, în cadrul căruia antreprenorii cu vârsta de până la 30 ani pot accesa credite preferențiale, cu valoarea maximă de 300 mii de lei, 40 la sută constituind porțiunea de grant. De asemenea, în cadrul acestui program tinerii au posibilitatea să obțină cunoștințe, abilități și competențe în domeniul antreprenorial, participând la Componenta “Instruire”. Pe parcursul anilor 2008-2014 au fost instruiți peste 4000 de tineri, inclusiv 1700 femei.

Un alt Program, lansat în 2010 și care a devenit unul din cele mai solicitate, este Programul de Atragere a Remitențelor în Economie „PARE I+1”, în cadrul căruia sunt oferite granturi pentru inițierea și dezvoltarea afacerilor, create de lucrătorii migranți moldoveni sau rudele acestora. Este de menționat că, prin intermediul acestui Program, 581 de familii ale migranților moldoveni au avut posibilitate să lanseze sau să-și extindă afacerile. Suma granturilor acordate în cadrul Programului se estimează la 91,1 mil. lei, iar investițiile efectuate în economie constituie mai mult de 214 mil. lei.

De asemenea, un instrument eficient și modern, care facilitează accesul la finanțare pentru IMM este Fondul de Garantare a Creditelor (FGC), gestionat de ODIMM. Obiectivul Fondului este de a îmbunătăți accesul la credite pentru antreprenorii cu idei de afaceri viabile, care nu dispun de suficient gaj, prin oferirea garanțiilor financiare. FGC oferă câteva produse de garantare: pentru start-up-uri, întreprinderi active și pentru întreprinderile exportatoare. La moment, colaborăm cu 8 bănci comerciale. Pentru a beneficia de această garanție financiară, companiile se adresează la instituția bancară, care examinează dosarul și viabilitatea afacerii, iar în caz de insuficiență de gaj, solicită Fondului acordarea garanției parțiale la creditul în cauză.

De asemenea, prin intermediul Programului de subvenționare a participării întreprinderilor micro și



mici la târguri și expoziții naționale, oferim companiilor subvenții în mărime de 50 la sută la închirierea spațiului expozițional, plata maximă constituind 2 mii lei.

Vreau să menționez și utilitatea programelor de instruire în domeniul antreprenorial realizate de ODIMM: PNAET, GEA și altele, care au scopul de a dezvolta abilitățile și competențele antreprenoriale atât ale tinerilor, care doresc să lanseze un business, cât și ale antreprenorilor activi, care țintesc să-și extindă afacerea.

Un alt Program de instruire continuă, “Gestiunea Eficientă a Afacerii” (GEA), are drept obiectiv sporirea cunoștințelor antreprenorilor în domeniul gestionării eficiente a afacerii și a resurselor financiare, ceea ce asigură acestora o mai bună planificare și administrare a companiei. De asemenea, importante sunt programele de instruire antreprenorială pentru migranți și rudele acestora, componenta de instruire fiind obligatorie în programul PARE.

Este de menționat că interesul sporit față de programele naționale și cele donatoare de suport antreprenorial este demonstrat de numărul mare de persoane care aplică la Programele ODIMM și alte programe de suport în afaceri. În martie curent am fost nevoiți să sistăm recepționarea cererilor de finanțare în cadrul programului PARE, pentru că deja acumulasem numărul necesar de cereri pentru finanțare, raportat la mijloacele financiare alocate pentru anul curent. O situație similară se atestă și la programul PNAET.

– Lipsa surselor financiare reprezintă cea mai mare problemă menționată de antreprenori. Ce susținere, în acest sens, le oferă ODIMM? Câte afaceri au fost puse pe picioare până acum cu suportul Organizației?

– Într-adevăr, IMM-urile din Republica Moldova, deși prezintă un rol incontestabil în dezvoltarea economiei per ansamblu, se confruntă cu multiple probleme, cea mai stridentă dintre care este accesul la finanțare.

Dacă e să vorbim în termeni teoretici, compania poate să rezolve

problema finanțării prin mai multe căi: banii familiei, prietenilor sau apelarea la un împrumut bancar. În cazul solicitării unui credit, cea mai mare problemă este insuficiența gajului.

Fondul de Stat de Garantare a Creditelor (FGC) gestionat de ODIMM, despre care am vorbit mai sus, este unul dintre principalele instrumente financiare destinat susținerii IMM-urilor, care întâmpină dificultăți la accesarea unui credit.

Până în prezent, întru facilitarea accesului la creditele acordate de băncile comerciale micilor antreprenori, din cadrul Fondului de Stat de Garantare a Creditelor au fost eliberate cumulativ 226 de garanții financiare, care au permis debursarea împrumuturilor în sumă de aproximativ 124,3 mil. de lei și, respectiv, implementarea proiectelor investiționale în valoare cumulativă de 200,9 mil. de lei. Creditele garantate de ODIMM au contribuit la îmbunătățirea capacităților de producere în agricultură, zootehnie, industria alimentară, industria de prelucrare, servicii, construcții, turism etc.

– Statisticile oficiale relevă că în ultimii opt ani, numărul întreprinderilor noi înregistrate în Republica Moldova este în continuă descreștere. Credeți că sunt justificate afirmațiile precum că această scădere este cauzată de insuficiența de instrumente financiare și legislația imperfectă? Sau poate, o explicație ar fi că oamenii nu doresc să inițieze afaceri pentru că sunt demotivați de mediul economic nefavorabil?

– Nu pot să fiu de acord cu această constatare, deoarece, începând cu anul 2006, din momentul adoptării Legii nr. 206 din 07.07.2006 privind susținerea sectorului IMM, constatăm din an în an o creștere a numărului de IMM create. De exemplu, din anul 2009 până în anul 2013, sectorul IMM din R. Moldova a crescut de la 43,7 mii companii până la 50,9 mii companii. Analiza denotă că pe parcursul ultimilor ani creșterea anuală a sectorului IMM a constituit aproximativ 2 mii de companii.

Însă, trebuie să precizez că deși avem o creștere anuală a IMM-urilor,

numărul total pe țară al acestora, raportat la 1000 de locuitori, constituie doar 14 companii, un indicator care este extrem de mic, comparativ cu țările europene.

Într-adevăr, insuficiența de instrumente financiare destinate susținerii lansărilor de afaceri reprezintă o problemă, dar mediul economic nefavorabil este totuși cauza de bază care frânează lansarea noilor afaceri.

– În opinia Dvs, care sunt provocările specifice cu care se confruntă întreprinderile mici nou-create și cele existente în R. Moldova?

– Pentru start-up-uri, provocarea cea mai mare este ca în primii 2-3 ani de activitate să nu falimenteze, să-și consolideze segmentul de piață și să dispună de o strategie de dezvoltare a companiei pe termen mediu.

Una din funcțiile de bază ale ODIMM constituie menținerea dialogului cu mediul de afaceri din RM, analiza constrângerilor în calea dezvoltării acestuia și identificarea soluțiilor. În acest sens, ODIMM organizează permanent sondaje de opinie în rândul IMM-urilor, în baza cărora elaborează și dezvoltă mecanisme și instrumente necesare de suport antreprenorial.

Desigur, mediul de afaceri din Republica Moldova nu este perfect, există încă o multitudine de constrângeri și provocări, care constituie impedimente reale pentru afacerile autohtone. Printre principalele probleme specifice elucidate de antreprenori se numără: accesul limitat la resursele financiare ieftine, cunoștințele reduse în vânzări și promovare, posibilități modeste de implementare a inovațiilor, forța de muncă slab calificată, infrastructura subdezvoltată, legislația imperfectă, nivelul ridicat al impozitelor, accesul dificil la piețele de desfacere externe etc.

– Sunteți de acord că o constrângere mare pentru întreprinderile mici nou-create este nivelul de pregătire nesatisfăcător și calitatea forței umane, inclusiv a managerilor?

– Da, desigur. Această constrângere influențează semnificativ activitatea companiei. Totodată, țin să menționez că, în ultimii ani, urmărim o cerere în creștere la serviciile de instruire în domeniul antreprenorial. Aceasta denotă faptul că unii antreprenori conștientizează necesitatea dezvoltării personale continue și a angajaților săi, participând activ la programele de instruire oferite de ODIMM. Spre exemplu, anul trecut doar prin programul Gestiunea Eficientă a Afacerii au fost instruiți peste 2700 de antreprenori.

– Care sunt „ingredientele” principale necesare unei afaceri mici și cât de ușor este să o lansezi și să o dezvolți în R. Moldova? Ce le-ați sugera celor care vor să inițieze o afacere?

– Actualmente procedura de lansare a unei afaceri în R. Moldova este mai ușoară, fapt care îl confirmă și avansarea țării noastre pe locul 67 în anul 2015 în clasamentul prezentat de raportul Doing Business, față de 83 în anul 2014.

Însă mult mai dificil este să dezvolți și să menții o tendință stabilă de creștere a companiei. De aceea, întreprinzătorii au nevoie de un spectru variat de abilități și competențe, care le-ar permite să implementeze strategii, prin care și-ar asigura durabilitatea afacerii. Printre acestea am putea evidenția: pasiunea față de activitatea desfășurată, dezvoltarea continuă a cunoștințelor și competențelor, răbdare, perseverență și deschidere spre implementarea tehnologiilor noi și inovațiilor.

– Ce puteți spune despre accesul la informația cu privire la proiectele de susținere financiară a micului business? Este suficient de bine diseminată aceasta în rândul populației? În acest sens, cum sunt informații potențialii clienți despre activitățile derulate de ODIMM?

– Oportunitățile de suport pentru dezvoltarea afacerilor sunt mediatizate de ODIMM prin multiple instrumente, cum ar fi: site-ul organizației – www.odimm.md, business-portalul – www.businessportal.md, broșuri și pliante informative, prin intermediul secțiilor economie ale administrațiilor publice locale, meselor rotunde, forumurilor, conferințelor și în cadrul instruirilor pe care le organizăm.

De asemenea, în cadrul organizației activează Centrul de Consultanță în Afaceri, care lunar este vizitat de sute de antreprenori din toate raioanele țării, ce oferă suport consultativ și informativ cu privire la deschiderea afacerii, selectarea partenerului de afaceri, oportunitățile de a obține finanțare nerambursabilă, cadrul fiscal etc.

– Ce activități de susținere a micului business vă propuneți să desfășurați în perioada următoare?

– Echipa ODIMM este permanent în căutare de noi instrumente și oportunități de suport în afaceri și, desigur, de surse financiare pentru lansarea acestora.

În conformitate cu Planul de activitate al ODIMM pentru anul 2015 suntem în proces de elaborare a mai multor inițiative de suport pentru diferite categorii de IMM-uri: tineri, femei, migranți.

În mod special, sunt analizate constrângerile întâmpinate de femei în zona rurală în procesul de creare sau extindere a propriilor afaceri. Din acest considerent, ne propunem să identificăm resurse financiare și să dezvoltăm o serie de programe de suport pentru femei de diferite vârste: de instruire, finanțare, mentorat și stagii profesionale.

O altă inițiativă de consolidare a potențialului femeilor și de susținere a acestora de a lansa un business vizează lansarea Platformei Naționale a Femeilor din Moldova (PNFM). Platforma are drept scop încurajarea femeilor și creșterea încrederii lor în forțele proprii în obținerea unei surse de existență, încurajarea cu exemple de succes ale altor femei și implicarea acestora în viața social-economică la nivel local.

– Vă mulțimesc pentru interviu.

A discutat  
Lilia ALCAZĂ

# Inflația bate noi recorduri

**Banca Națională, deși are drept obiectiv menținerea stabilității prețurilor, se pare că a scăpat situația de sub control, în condițiile în care inflația anuală a urcat până la 12,2% în august, potrivit datelor Biroului Național de Statistică.**

Economista de la IDIS Viitorul, Corina Gaibu, susține că în cadrul IDIS Viitorul, spre deosebire de majoritatea instituțiilor de profil, s-a prognozat încă de la începutul anului un nivel al inflației de 2 cifre cu o probabilitate înaltă să ajungă la valori apropiate de 20%.

Ea spune că, în condițiile în care BNM răspunde de inflație și creșterea prețurilor în calitate de unic obiectiv major, pentru a-și justifica în fața Parlamentului îndeplinirea funcției sale în conformitate cu articolul 4 al Legii BNM, aplică tot arsenalul de instrumente monetare considerate drept anti-inflaționiste.

Cu toate acestea, creșterea prețurilor din august anul curent au demonstrat că aplicarea restricțiilor prin rata de bază și rezervele obligatorii de mai bine de jumătate de an nu au nici un efect asupra prețurilor. Cauzele care au provocat procesele inflaționiste sunt istorice, s-au produs deja și sunt ireversibile: majorarea tarifelor, furtul miliardului și căderea dură a cursului valutar la început de an. Spre exemplu Rusia, care a fost lovită de procese inflaționiste mai dure decât Moldova, a temperat abordarea anti-inflaționistă reducând rata de bază la 11%, deoarece acest instrument și-a pierdut efectul anti-inflaționist și, în același timp, era evidentă necesitatea de a diminua presiunea negativă asupra economiei reale.

„Politicele țării dezvoltate stabilește ca obiectiv pentru autoritatea monetară (BNM) țintirea corelată a nivelului prețurilor cu creșterea economică și nu una unilaterală. Același lucru este necesar de schimbat în legislația națională”, a mai spus Gaibu.

În același timp, directorul de program pe sectorul monetar de la Expert Grup, Alexandru Fala, e de părere că este o întârziere dintre deprecierea leului și inflație. Cred că acum asistăm la manifestarea acestei întârzieri. Dacă deprecierea mai mare s-a produs în primul trimestru al acestui an, efectele le resimțim acum. Al doilea factor este compromiterea anului agricol, care evident a influențat majorarea ratei inflației prin scumpirea alimentelor.

BNM a majorat rata de politică monetară și rezervele minime obligatorii pentru băncile comerciale în vederea sterilizării lichidității din piață pentru atenuarea presiunilor inflaționiste.

Alexandru Fala crede că BNM a decis să majoreze rata de bază pentru a diminua lichiditățile din piață, ca populația să nu fie tentată să cumpere valută, și a nu permite deprecierea leului, dar evident această măsură are un efect negativ asupra activității economice. Pe lângă politicile pe care le promovează BNM, ar trebui crescută încrederea populației în sectorul bancar și, astfel, ar putea fi diminuată acea tendință a populației de procurare a valutei.

„Toate instituțiile ar trebui să încerce percepția populației vizavi de sectorul bancar, în altfel de condiții este greu de presupus ce va fi și ne-



am putea aștepta la urmări mai grave. Lumea neavând încredere în leu, se avântă în procurarea de valută și prin acest lucru menține presiunea asupra monedei naționale”, a afirmat Fala.

Directorul de program pe sectorul monetar de la Expert Grup a spus că înăsprirea politicii monetare are efecte asupra activității investiționale și, în general, asupra economiei, iar acest lucru nu poate tempera creșterea prețurilor. Pentru temperarea creșterii prețurilor nu e nevoie de măsuri tehnice, majorări de rată sau măsuri fiscale. Un efect asupra prețurilor ar fi schimbarea managementului întreprinderilor, un mesaj din partea autorităților că promovează schimbări autentice în sistem, iar în situația cu miliardul – că au fost găsite persoanele vinovate.

Potrivit datelor Biroului Național de Statistică, prețurile au crescut cu 12,2% în luna august și cu 2,9% față de luna precedentă. Creșterea prețurilor medii de consum cu 2,9 la sută a fost determinată de majorarea prețurilor la produsele alimentare – cu 0,4 la sută, la mărfurile nealimentare – cu 1,5 la sută și la tarifele pentru prestarea serviciilor populației – cu 8,1 la sută.

Astfel, dintre produsele alimentare, cel mai mult s-au scumpit citricele – cu 11,7%, ouăle de găină – cu 10,2%, castraveții proaspeți – cu 10,0%, varza – cu 8,4%. La produsele nealimentare, cel mai mult s-au scumpit automobilele – cu 6,5%, bicicletele – cu 2,9%, accesoriile pentru scris – cu 4,7%, obiectele pentru călătorii și de galanterie – cu 4,6%.

În același timp, a fost consemnată majorarea prețurilor la serviciile comunal-locative – cu 16,2%, în special, la energia electrică – cu 32,9%, la gazul din rețea – cu 14,9%.

Economistii susțin că, după ce inflația a înregistrat un indicator de două cifre, BNM ar mai putea opera majorări de rate la instrumentele de politică monetară. În ultima ședință a Consiliului de Administrație al BNM, rata de refinanțare a fost majorată cu 2 puncte procentuale până la 19,5%, iar rezervele obligatorii – cu 3 puncte procentuale, până la 35%.

BNM susține că politica monetară este afectată în continuare de complexitatea balanței riscurilor, cu accentuarea riscurilor inflaționiste. Activitatea economică slabă din țările zonei euro și recesiunea din Federația Rusă – principalii parteneri comerciali externi ai Republicii Moldova, mențin riscuri de diminuare a veniturilor valutare ale populației și ale exportatorilor autohtoni pe termen scurt, prin canalul remiterilor populației și al comerțului extern. Acest fapt poa-

te influența ulterior evoluția inflației, iar escaladarea tensiunii geopolitice din regiune ar putea determina presiuni inflaționiste suplimentare.

„Deprecierea monedei naționale de la începutul anului curent accentuează presiunile inflaționiste, care în perioadele următoare, prin prețurile bunurilor importate și prin tarifele la serviciile reglementate, iar ulterior, prin efectele de runda a doua, determină IPC să părăsească temporar limita superioară a intervalului de variație de ±1,5 puncte procentuale de la ținta inflației de 5,0 la sută. În trimestrele următoare se anticipează o accelerare a inflației, inclusiv din cauza bazei de calcul joase din anul precedent”, afirmă BNM.

Deși BNM a majorat ratele de politică monetară, ratele medii ale dobânzilor la credite și depozite în lei au înregistrat o evoluție ușor ascendentă. Astfel, rata medie anuală a dobânzii la portofoliul de credite acordate în moneda națională s-a majorat cu 0,08 puncte procentuale, constituind 12,14 la sută. Rata medie a dobânzii pentru depozitele în lei s-a majorat cu 0,46 puncte procentuale comparativ cu iunie, înregistrând nivelul de 11,03 la sută.

În ultimul raport asupra inflației, BNM și-a revizuit în creștere prognoza asupra inflației pentru anul 2015. Astfel, inflația se va plasa la nivelul de 9,3%, în creștere cu 1,2 puncte procentuale față de prognoza fixată în luna mai. BNM prognozează pentru anul 2015 o creștere a inflației până la 9,3%, iar în 2016 este prognozată o inflație de 11,6%, față de 6,4%, cât se estima în luna mai curent, adică cu 5,2 puncte procentuale mai mult. Banca centrală afirmă că rata inflației atât de mare se datorează creșterii prețurilor la produsele alimentare și deprecierei monedei naționale de la sfârșitul anului precedent și începutul anului curent.

În luna iunie, rata anuală a inflației de bază a constituit 11,1%, în creștere cu 0,2 puncte procentuale față de nivelul lunii mai.

Pe piața internă, se așteaptă că ritmurile de creștere a prețurilor la produsele alimentare se vor accelera, atingând nivelul maxim în trimestrul I, 2016, în special din cauza deprecierei monedei naționale și a secetei curente. Se estimează că, ritmul de creștere a prețurilor la combustibili pe piața internă se va accelera în 2016. Cea mai mare incertitudine cu privire la evoluția viitoare a inflației este generată de lipsa unei clarități cu privire la posibilele majorări ulterioare ale prețurilor reglementate, în special în anul 2016.

Victor URSU

## Fabrica de confecții Ionel a împlinit 70 de ani

**Premierul Valeriu Streleț a menționat la ceremonia festivă că, în pofida dificultăților prin care trece Moldova, fabrica înregistrează rezultate pozitive. Șeful Guvernului a chemat cetățenii Moldovei să susțină producătorul local și să cumpere producția fabricii Ionel.**

Ionel este cel mai mare producător din Moldova de haine pentru bărbați, femei și copii. Întreprinderea a fost creată în 1945. Acum, fabrica produce costume, paltoane, pantaloni, fuste, lenjerie de pat, fețe de masă în baza echipamentelor și tehnologiilor unor renumite firme europene. În jur de 80 la sută din producție este exportată în SUA, Canada, Germania, Italia, Austria, Israel etc. Compania are peste 900 de angajați. Fabrica Ionel a fost privatizată în 1999 de către angajați. În prezent, pachetul de control de acțiuni este deținut de SRL Ocalibrex – 77,64%, iar restul de 22,36% este împărțit între alți 10974 de acționari.

Potrivit raportului financiar, profitul net al Ionel a fost în 2014 de 9,83 mil. lei, în creștere de două ori față de anul precedent. Volumul vânzărilor a crescut anul trecut cu 16%, de la 68,4 mil. la 79,37 mil. lei, iar costul vânzărilor – cu 8,4%, de la 48,41 mil. la 52,47 mil. lei. Activele materiale pe termen lung ale societății au crescut cu 7,5%, de la 36,75 mil. la 39,5 mil. lei, stocurile de materii prime și mărfuri – cu 7,6%, de la 17,56 mil. la 18,9 mil. lei. Cheltuielile comerciale ale fabricii Ionel s-au redus anul trecut de la 3,6 mil. la 3,3 mil. lei, iar cele generale și administrative au crescut de la 13,3 mil. la 15,03 mil. lei (+13%).

Anul trecut, Ionel a majorat volumul investițiilor pe termen scurt de 2,4 ori, până la 10,5 mil. lei, dar și capitalul social – de la 19,29 mil. la 28,9 mil. lei (+49,8%).

## Guvernul Moldovei a aprobat protocolul de introducere a modificărilor în Acordul privind regulile de stabilire a țării de origine a mărfurilor din CSI

**Protocolul la Acordul din 20 noiembrie 2009 a fost semnat la Așhabad pe 21 noiembrie 2014 de către guvernele țărilor din CSI, cu excepția Ucrainei, Turkmenistanului și Uzbekistanului. Acesta prevede completarea Regulilor de stabilire a țării de origine a mărfurilor în CSI cu termenii „document de origine a mărfurilor” și „structura de verificare”.**

De asemenea, protocolul precizează unele puncte ce țin de condițiile de acordare, pentru anumite mărfuri, a regimului de comerț liber, modul de acordare a certificatului de proveniență a mărfurilor după export, în caz de declarare electronică, modul de aplicare a cursului valutar folosit pentru calcul în caz de declarare a costului mărfurilor în altă valută decât dolarul SUA și termenul de păstrare de către exportatori a declarației de origine a mărfurilor.

În special, a fost stabilit că, în cazul în care costul total al mărfurilor a fost declarat în altă valută decât dolarul SUA, pentru recalcularea sumei în dolari SUA se va aplica acel curs care era în vigoare în ziua înregistrării declarației vamale de către structura vamală a țării importatoare, conform legislației interne. Copia declarației de origine a mărfurilor, dar și orice alte documente legate de acestea, care confirmă proveniența produselor, sunt păstrate de către exportator nu mai puțin de 3 ani din momentul depunerii declarației de origine a mărfurilor.

A fost precizat că certificatul de forma CT-1 poate fi eliberat după exportul mărfurilor, în baza demersului în scris al declarantului, cu prezentarea documentului vamal ce confirmă importul mărfurilor. În cazul declarațiilor electronice, pot fi prezentate înștiințările în format electronic expediate vămii despre traversarea hotarului. Dacă la exportul mărfurilor dintr-o țară semnatară a Acordului nu se aplică declararea vamală, documentele ce confirmă expedierea mărfurilor sunt depuse la structura abilitată de pe teritoriul acestui stat.

## Guvernul Moldovei a aprobat Acordul pentru simplificarea comerțului, semnat cu țările OMC pe Bali, în data de 7 decembrie 2013

**Este vorba despre un acord important, orientat spre facilitarea condițiilor de desfășurare a comerțului prin reducerea procedurilor birocratice pentru importatori și exportatori, reducerea tarifelor și plășilor vamale, excluderea barierelor tehnice și netarifare, simplificarea operațiunilor de export-import, o cooperare mai eficientă între structurile de frontieră.**

Documentul prevede simplificarea comerțului regional și internațional prin reducerea barierelor administrative, tarifar și netarifare, simplificarea procedurilor vamale. Agenții economici care desfășoară operațiuni comerciale internaționale vor putea reduce costurile și durata procedurilor de export, import și tranzit al mărfurilor. Acordul prevede crearea unui comitet național de simplificare a comerțului, responsabil pentru implementarea și coordonarea aspectelor ce țin de realizarea documentului în cauză. Vicepremierul, ministrul Economiei, Stephane Bride, a spus că pentru implementarea acestui acord, țările semnatară vor putea apela la ajutorul donatorilor externi.

Acordul va intra în vigoare după aprobarea lui de către două treimi din membrii Organizației Mondiale a Comerțului. Potrivit experților OMC, implementarea documentului va permite reducerea costurilor pentru comerț și va majora suma comerțului global cu 33 mlrd. USD, până la 100 mlrd. USD, iar PIB-ul global va crește cu 67 mlrd. USD pe an.

InfoMarket

**Statistica tranzacțiilor înregistrate în afara pieței reglementate sau MTF  
pentru perioada 07.09.2015-11.09.2015**

Tipul tranzacției: Vinzare-Cumpărare

| Nr. d/o      | Denumirea emitentului              | IDNO al emitentului | ISIN         | Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei | Ora înregistrării tranzacției | Numărul de tranzacții înregistrate, un. | Numărul total de valori mobiliare tranzacționate, un. | Volumul total al tranzacțiilor, lei | Ponderea valorilor mobiliare în numărul total al acestora în circulație, % |
|--------------|------------------------------------|---------------------|--------------|--|-------------------------------|---|---|-------------------------------------|--|
| 1.           | „ZIDCALTEN” S.A., HÎNCEȘTI         | 1004605000709       | MD14ZITE1001 | 10   | 9:05                          | 5                                       | 1332  | 4395                                | 1,15   |
| 2.           | „FULGER S.T.” S.A., CHIȘINĂU       | 1002600053043       | MD14FURL1002 | 2  | 10:00                         | 1                                       | 280   | 1402,8                              | 0,02   |
| 3.           | „PROMTEHGAZ” S.A., CHIȘINĂU        | 1003600082053       | MD14ROMT1003 | 1  | 11:00; 15:00-15:30; 16:00     | 6                                       | 21230   | 212300,00                           | 6,72   |
| 4.           | „AGROINDPROIECT” S.A., CHIȘINĂU    | 1003600087368       | MD14IECT1008 | 10   | 11:20                         | 1                                       | 81  | 3110,4                              | 0,10   |
| 5.           | „RADIATOR” S.A., CHIȘINĂU          | 1002600036255       | MD14RADI1003 | 47   | 14:20                         | 3                                       | 21  | 1254,54                             | 0,02   |
| 6.           | „REPARAȚII AUTO” S.A., PERESECIINA | 100360008668        | MD14EPAR1003 | 10   | 13:25                         | 1                                       | 23000   | 276000,00                           | 7,27   |
| <b>Total</b> |                                    |                     |              |  |                               | <b>17</b>                               | <b>45944</b>  | <b>498462,74</b>                    |  |

Tipul tranzacției: Transmiterea valorilor mobiliare în calitate de active al reorganizării emitentului

| Nr. d/o      | Denumirea emitentului | IDNO al emitentului | ISIN         | Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei | Ora înregistrării tranzacției | Numărul de tranzacții înregistrate, un. | Numărul total de valori mobiliare tranzacționate, un. | Volumul total al tranzacțiilor, lei | Ponderea valorilor mobiliare în numărul total al acestora în circulație, % |
|--------------|-----------------------|---------------------|--------------|--|-------------------------------|---|---|-------------------------------------|--|
| 1.           | „CLARITATE S.A.       | 1003602002587       | MD14CLAR1009 | 1  | 14:20                         | 1                                       | 3725328   | 29986612                            | 95,49  |
| <b>Total</b> |                       |                     |              |  |                               | <b>1</b>                                | <b>3725328</b>  | <b>29986612</b>                     |  |

Tipul tranzacției: Moștenire

| Nr. d/o      | Denumirea emitentului                                  | IDNO al emitentului | ISIN         | Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei | Ora înregistrării tranzacției | Numărul de tranzacții înregistrate, un. | Numărul total de valori mobiliare tranzacționate, un. | Volumul total al tranzacțiilor, lei | Ponderea valorilor mobiliare în numărul total al acestora în circulație, % |
|--------------|--|---------------------|--------------|--|-------------------------------|---|---|-------------------------------------|--|
| 1.           | „IONEL” S.A., CHIȘINĂU                                 | 1003600082352       | MD14NELI1003 | 3  | 9:00                          | 1                                       | 10  | 30,00                               | 0,00   |
| 2.           | „BĂLȚMETREUT” S.A., BĂLȚI                              | 1002602003554       | MD14BELR1006 | 10   | 11:00,12:00-14:00             | 5                                       | 205   | 2050,00                             | 0,22   |
| 3.           | „ZORILE” S.A., CHIȘINĂU                                | 1002600001349       | MD14ZORI1001 | 18   | 14:40                         | 1                                       | 37  | 666,00                              | 0,00   |
| 4.           | „ICAM” S.A., CHIȘINĂU                                  | 1003600089719       | MD14CIMA1009 | 5  | 10:15                         | 1                                       | 1410  | 7050,00                             | 0,04   |
| 5.           | „COSTEȘTI” Î.P., COSTEȘTI                              | 1003601006902       | MD14OSTE1002 | 10   | 10:30-10:40                   | 2                                       | 3161  | 31610,00                            | 3,85   |
| 6.           | „AUDIT-PRIM” S.A., CHIȘINĂU                            | 1003600124135       | MD14APRI1009 | 1  | 10:00                         | 4                                       | 80  | 80,00                               | 80,00  |
| 7.           | „INTERPARES PRIM” S.A., CHIȘINĂU                       | 1003600120263       | MD14ASIP1008 | 1  | 11:30                         | 2                                       | 785   | 785,00                              | 0,00   |
| 8.           | „TELECOM-INVEST” S.A., CHIȘINĂU                        | 1002600019597       | MD14TELE1001 | 1  | 13:00                         | 1                                       | 720   | 720,00                              | 0,00   |
| 9.           | „CĂRIERA DE GRANIT ȘI PIETRIȘ DIN SORUCA” S.A., SORUCA | 1003607003198       | MD14CARE1008 | 9  | 15:15                         | 3                                       | 1025  | 9225                                | 0,05   |
| <b>Total</b> |  |                     |              |  |                               | <b>20</b>                               | <b>7433</b>   | <b>52216,00</b>                     |  |

Tipul tranzacției: Răscumpărarea acțiunilor contra bonuri patrimoniale

| Nr. d/o      | Denumirea emitentului      | IDNO al emitentului | ISIN         | Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei | Ora înregistrării tranzacției | Numărul de tranzacții înregistrate, un. | Numărul total de valori mobiliare tranzacționate, un. | Volumul total al tranzacțiilor, lei | Ponderea valorilor mobiliare în numărul total al acestora în circulație, % |
|--------------|----------------------------|---------------------|--------------|--|-------------------------------|---|---|-------------------------------------|--|
| 1.           | „ZORILE” S.A., CHIȘINĂU    | 1002600001349       | MD14ZORI1001 | 18   | 11:58                         | 8                                       | 1555  | 61702,4                             | 0,02   |
| 2.           | „INTROSCOP” S.A., CHIȘINĂU | 1003600008563       | MD14TROS1007 | 10   | 10:10                         | 1                                       | 410   | 46088,1                             | 0,03   |
| <b>Total</b> |                            |                     |              |  |                               | <b>9</b>                                | <b>1965</b>   | <b>107790,5</b>                     |  |

Tipul tranzacției: Donație între persoanele care sunt soți, rude sau afini până la gradul II inclusiv

| Nr. d/o      | Denumirea emitentului     | IDNO al emitentului | ISIN         | Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei | Ora înregistrării tranzacției | Numărul de tranzacții înregistrate, un. | Numărul total de valori mobiliare tranzacționate, un. | Volumul total al tranzacțiilor, lei | Ponderea valorilor mobiliare în numărul total al acestora în circulație, % |
|--------------|---------------------------|---------------------|--------------|--|-------------------------------|---|---|-------------------------------------|--|
| 1.           | „COSTEȘTI” Î.P., COSTEȘTI | 1003601006902       | MD14OSTE1002 | 10   | 10:50-11:00                   | 2                                       | 1564  | 15640,00                            | 1,9  |
| <b>Total</b> |                           |                     |              |  |                               | <b>2</b>                                | <b>1564</b>   | <b>15640,00</b>                     |  |

Tipul tranzacției: Vinzare-cumpărare conform prevederilor art.II alin. (3) din Legea nr. 163-XVI din 13.07.2007 pentru modificarea și completarea Legii privind societățile pe acțiuni

| Nr. d/o      | Denumirea emitentului                 | IDNO al emitentului | ISIN         | Valoarea nominală a unei valori mobiliare, lei | Ora înregistrării tranzacției | Numărul de tranzacții înregistrate, un. | Numărul total de valori mobiliare tranzacționate, un. | Volumul total al tranzacțiilor, lei | Ponderea valorilor mobiliare în numărul total al acestora în circulație, % |
|--------------|---------------------------------------|---------------------|--------------|--|-------------------------------|---|---|-------------------------------------|--|
| 1.           | „FARMACIA DIN ONIȘCAN” S.A., ONIȘCANI | 1003609150661       | MD14ONIS1004 | 1  | 12:00                         | 3                                       | 7790  | 7790,00                             | 22,26  |
| <b>Total</b> |                                       |                     |              |  |                               | <b>3</b>                                | <b>7790</b>   | <b>7790,00</b>                      |  |

**ÎN ATENȚIA ACȚIONARILOR  
CA “DONARIS VIENNA  
INSURANCE GROUP” SA**

Organul executiv al CA “DONARIS VIENNA INSURANCE GROUP” SA aduce la cunoștința acționarilor, că Consiliul de Supraveghere al Societății prin decizia sa din 11.09.2015 (proces – verbal nr. 10) a decis convocarea la data 15 Octombrie 2015 Adunării generale extraordinare a acționarilor Societății ținută cu prezența acestora.

**ORDINEA DE ZI A ADUNĂRII  
GENERALE EXTRAORDINARE  
DIN 15 OCTOMBRIE 2015:**

1. Cu privire la alegerea organelor de lucru ale Adunării.
2. Cu privire la modificarea adresei juridice a societății și aprobarea modificărilor respective la Statut.
3. Cu privire la modul de autentificare al procesului verbal Adunării generale extraordinare a acționarilor Societății.

Lista acționarilor care au dreptul de participare la Adunarea generală extraordinară din 15.10.2015 va fi întocmită conform situației la data 11.09.2015. Adunarea va avea loc după adresa mun. Chișinău, str. 31 August 1989, nr. 108/1.

Începutul Adunării – ora 10:00, înregistrarea participanților va avea loc de la ora 09:30 până la ora 09:55. La înregistrare, acționarii sau reprezentanții împuterniciți ai acestora trebuie să prezinte documentul de identitate, iar reprezentanții – și procura valabilă, emisă în conformitate cu cerințele legislației în vigoare, care atestă împuternicirile acestora. Secretarul numit al Societății – E. Ivaniuc.

Cu materialele pentru ordinea de zi a Adunării acționarii Societății vor putea să se familiarizeze în perioada 01.10.2015 – 14.10.2015 după adresa: mun. Chișinău, str. 31 August 1989, nr. 108/1, în zilele de lucru de la ora 09:00 până la ora 17:00, personal sau prin reprezentanții împuterniciți în modul prevăzut de legislația în vigoare.

**Informații suplimentare la număr de telefon 022 265 701,022 265 714.**

**Organul Executiv al CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA**

**CAPITAL Market**

*Împreună  
în lumea  
finanțelor*

**Secția de marketing  
Tel.: +373 69 821216**

**Oferte/cereri comerciale la BVM la data de 16.09.2015**

| Cod ISIN     | Denumirea emitentului                       | Cereri pentru cumpărare, un. | Prețul pentru unitate, lei | Oferte pentru vânzare, un. |
|--------------|---|------------------------------|----------------------------|----------------------------|
| MD14AGIB1008 | BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA                 | 0,00                         | 1240,00                    | 73,00                      |
| MD14AGIB1008 | BC "MOLDOVA-AGROINDBANK" SA                 | 0,00                         | 1260,00                    | 599,00                     |
| MD14BECM1002 | BC "BANCA DE ECONOMII"                      | 0,00                         | 25,00                      | 1895,00                    |
| MD14FRAN1004 | SA Combinatul de panificație "FRANZELUTA"   | 0,00                         | 18,00                      | 818,00                     |
| MD14MBIS1000 | BC "MOBIASBANCA-Groupe Societe Generale" SA | 1,00                         | 60,00                      | 0,00                       |
| MD14VCTB1004 | BC "VICTORIABANK" S.A.                      | 1,00                         | 51,00                      | 0,00                       |

**“MOLDMEDIACARD” S.R.L.**

anunță Licitația de selectare a societății specializate și autorizate de profil cu scopul efectuării auditului tehnologiilor informaționale al “MOLDMEDIACARD” S.R.L. Data limită de depunere a scrisorii de intenție, documentelor de calificare și a ofertei este 25 septembrie 2015 inclusiv, orele 17:00. Pentru informații suplimentare referitor la achiziția sus-menționată, participanții potențiali urmează să contacteze organizatorul concursului la telefonul (022) 444-078, sau să acceseze paginile web: www.maib.md și www.ecb.md

Adresa: mun. Chișinău, str. Miron Costin, nr. 9, bir. 506.

**CAPITAL Market**

Împreună în lumea finanțelor

Secția de marketing  
Tel.: +373 69 821216

**Organul executiv al CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA**

comunică, că la data 11 Septembrie, 2015 a avut loc Adunarea Generală Extraordinară a acționarilor Societății ținută cu prezența acționarilor. Adunarea a fost ținută după adresa mun. Chișinău, str. 31 August 1989, nr. 108/1. La Adunare au fost reprezentate 99,9846% din numărul total de acțiuni cu drept de vot ale Societății, Adunarea a întrunit cvorumul și a fost în drept să adopte decizii.

**ADUNAREA GENERALĂ EXTRAORDINARĂ A ACȚIONARILOR SOCIETĂȚII A ADOPTAT URMĂTOARELE HOTĂRĂRI:**

- A fi majorat Capitalul Social al Societății prin efectuarea emisiunii închise a IX-a suplimentară de acțiuni.
- A fi aprobată Hotărârea privind emisiunea valorilor mobiliare a Societății și Lista prealabilă a subscritorilor la acțiunile din emisiunea în cauză.
- Emisiunea închisă a IX-a suplimentară de acțiuni a fi efectuată în următoarele condiții:
  - Mărimea emisiunii în expresie numerică și valorică: 283 978 de acțiuni ordinare nominative cu drept de vot de o singura clasa, expresia valorică: 10 953 031 lei.
  - Forma valorilor mobiliare: nematerializate;
  - Modul și formele de achitare a valorilor mobiliare: mijloace bănești ale subscritorilor;
  - Prețul de plasare a unei valori mobiliare: 38,57 lei, metoda de determinare a prețului de plasare: nu mai mică decât valoarea nominală a unei acțiuni;
  - Cota valorilor mobiliare, la neplasarea cărora emisiunea va fi considerată ca neefectuată: mai puțin de 95%;
  - Termenele de plasament: 14 Septembrie, 2015 – 05 Octombrie, 2015;
  - Organizarea procesului de plasare: de sine stătător;
  - În cazul în care toate acțiunile anunțate spre plasare vor fi subscrise înainte de termenul final anunțat pentru subscriere, plasamentul va fi calificat ca efectuat înainte de acest termen;
  - Alte clauze esențiale ale emisiunii: conform Hotărârii emitentului.
- Semnăturile Secretarului Societății de pe Procesul-verbal de înregistrare a participanților la Adunare și semnăturile Președintelui și Secretarului Adunării de pe Procesul verbal al Adunării a fi autentificate de către Comisia de cenzori a Societății.

Organul Executiv al CA „Donaris Vienna Insurance Group” SA

**Fabrica de vinuri “Leonardo” SA**

Consiliul societății Fabrica de vinuri “Leonardo” SA în proces de dizolvare, în temeiul cererii acționarilor care dețin mai mult de 25% acțiuni cu drept de vot, anunță convocarea adunării generale extraordinare a acționarilor, care va avea loc la data de 09.10.2015 la ora 12 și 15 min. pe adresa: com. Bulboaca, r-l Anenii Noi, sala de festivități SA “Agrovin Bulboaca”. Adunarea va fi ținută cu prezența acționarilor. Înregistrarea participanților de la ora 11 până la ora 12.

**ORDINEA DE ZI A ADUNĂRII:**

- Examinarea unor tranzacții ale societății.
- Examinarea raportului lichidatorului privind lichidarea societății pentru anul 2014 și primele 9 luni ale anului 2015.
- Examinarea dării de seamă a consiliului pentru activitatea în anul 2014.
- Examinarea dării de seamă a comisiei de cenzori pentru activitatea în anul 2014.
- Examinarea cererii de demisie a lichidatorului societății.
- Alegerea lichidatorului nou al societății.
- Acordarea împuternicirilor.

Lista acționarilor cu drept de participare la adunare a fost întocmită la data 10.09.2015.

Cu materialele pentru ordinea de zi a adunării acționarii vor face cunoștință în zilele de lucru, începând cu 29.09.2015, de la ora 10 până la 14 în sediul societății SA “Agrovin Bulboaca” pe adresa: com. Bulboaca, r-l Anenii Noi, la contabilul-șef al SA Fabrica de vinuri “Leonardo”.

Pentru înregistrare acționarii vor prezenta buletinul de identitate, iar reprezentanții adăugător la aceasta vor prezenta și procura autentificată conform legislației.

**In atenția acționarilor “Indmontaj” S.A.**

**COMUNICAT INFORMATIV**

Organul executiv repetat comunică că în conformitate cu decizia adunării generale anuale din 10/04/2015 acționarii societății pe acțiuni pot primi dividendele anuale calculate pentru anul 2014 în orice zi de lucru pe adresa mun. Chișinău, str. Sarmizegetusa, 92, of. 406.

Telefon de contact 022556093

**Întreprinderea Mixtă Fabrica de vinuri “Vinăria-Bardar” SA**

cu sediul în s. Bardar, r-nul Ialoveni

anunță acționarii că în conformitate cu Decizia Consiliului Societății din 11 septembrie 2015 Adunarea generală extraordinară a acționarilor se va ține la data de 02 octombrie 2015 cu prezența acționarilor. Adunarea se va petrece pe adresa: str. Uzinelor 3, s. Bardar, r-nul Ialoveni, în incinta sălii festive a ÎM Vinăria-Bardar SA. Începutul Adunării generale extraordinare a acționarilor: ora 09.00. Înregistrarea participanților la adunare se va efectua în ziua ținerii adunării generale extraordinare pe adresa sus-numită de la ora 08.15 până la ora 08.50.

**ORDINEA DE ZI:**

- Cu privire la încheierea tranzacțiilor de proporții.
 

Lista acționarilor care au dreptul să participe la Adunarea generală extraordinară este întocmită la data de 15 septembrie 2015.

Cu materialele pentru ordinea de zi a Adunării generale extraordinare a acționarilor, acționarii se pot familiariza pe adresa: str. Uzinelor 3, s. Bardar, r-nul Ialoveni, între orele 09.00 – 12.00, cu excepția zilelor de odihnă, începând cu data de 22 septembrie 2015.

Înregistrarea acționarilor pentru participarea la Adunarea generală extraordinară se va efectua în baza buletinului de identitate, iar a reprezentanților și deținătorilor nominali – în baza actului legislativ, procurii, contractului sau a actului administrativ.

Telefon de contact: 0 (268) 37 241.

**CA „Victoria Asigurări” SA**

La data de 01.09.2015, în cadrul CA „Victoria Asigurări” SA, mun. Chișinău, str. Romană, nr. 8, s-a ținut Adunarea Generală Extraordinară a acționarilor Societății, cu cvorumul de 87,28%.

**ÎN CADRUL ADUNĂRII AU FOST ADOPTATE URMĂTOARELE HOTĂRĂRI:**

- S-a aprobat modificarea denumirii Societății din Compania de Asigurări „Victoria Asigurări” Societate pe Acțiuni în Compania de Asigurări „ALLIANCE INSURANCE GROUP” Societate pe Acțiuni; S-a împuternicit Consiliul Societății și Organul executiv unipersonal (Directorul general) să întreprindă acțiunile necesare în vederea creării și selectării unei forme grafice distinctive (logotip) a noii denumiri a Societății și întreprinderea acțiunilor/perfectarea actelor necesare de aprobare a formei grafice distinctive (logotip), precum și întreprinderea altor acțiuni necesare modificării denumirii și garantării dreptului de proprietate industrială a Societății.
- S-a aprobat Hotărârea privind emisiunea suplimentară a III-a închisă a acțiunilor CA „Victoria Asigurări” SA în mărime de 7.000.000,00 lei;

**EXTRAS DIN HOTĂRÎRE:**

Dreptul de a subscrie îl au toți acționarii Companiei de Asigurare „Victoria Asigurări” SA, incluși în Registrul acționarilor Societății deținut de Registratorul Independent „Registru-Corect” SA la situația din 11.08.2015. Subscrierea se efectuează proporțional cotei din Capitalul social de 21.500.000,00 lei, reprezentată de valorile mobiliare deținute de aceștia;

Termenii de subscriere: Termenul inițial – începând cu 01.09.2015 până la 30.09.2015 (realizarea dreptului de preemțiune de acționari); Termenul final – începând cu 01.10.2015 – 30.10.2015 inclusiv (subscrierea acțiunilor rămase nesubscrise după expirarea termenului inițial de către acționarii Societății în mod proporțional cotei fiecăruia în raport cu capitalul social de 21.500.000,00 lei al Societății).

- S-a hotărât ca modificarea și completarea Statutului Societății să fie efectuată pentru modificarea denumirii Societății (Compania de Asigurări „ALLIANCE INSURANCE GROUP” Societate pe Acțiuni) conform pct. 1 din Ordinea de zi și în funcție de rezultatele subscrierii la acțiunile din Emisiunea III-a suplimentară în condițiile și modul stabilit prin pct. 2 din Ordinea de zi și, respectiv, majorarea Capitalului social al Societății.

**Administrația “Basarabia-Nord” SA**

aduce la cunoștință despre faptul, că pe data de 08 septembrie 2015 în Registrul de Stat al persoanelor juridice la funcția de director general al întreprinderii, a fost înregistrat dl. Macovenco Evghenii.

**Firma de construcție a drumurilor “Edilitate” SA**

Vă aduce la cunoștință, că Consiliul Societății a luat hotărârea cu privire la convocarea Adunării generale anuale repetată pentru anul 2014 pe data de 23 octombrie 2015 la ora 11.00 în incinta sălii de festivități a „Edilitate” S.A. pe adresa mun. Chișinău, str. Mihai Eminescu, 49, cu aceiași ordine de zi.

Începutul înregistrării – 10.00  
Sfârșitul înregistrării – 11.00  
De materialele referitoare la ordinea de zi a Adunării Generale se poate lua cunoștință pe adresa: mun. Chișinău, str. Mihai Eminescu, 49, biroul economistului-șef, începând cu 12 octombrie 2015 între orele 14.00-16.00 în zilele de lucru.

Lista acționarilor cu drept de participare la Adunarea generală a fost întocmită de către registratorul independent „Registru-Garant” S.A. potrivit situației din 20 martie 2015.

**SOCIETATEA PE ACȚIUNI “SPERANȚA-VEST”**

Consiliul Societății convoacă adunarea generală anuală cu prezența acționarilor la data de 20.10.2015 pe adresa: or. Chișinău, str. Columna nr. 104, sala Societății.

**ORDINEA DE ZI:**

- Darea de seamă a consiliului societății despre activitatea sa în anul 2014.
- Examenarea și aprobarea raportului financiar a Societății pe anul 2014.
- Aprobarea dării de seamă a Comisiei de Cenzori a Societății pe anul 2014.
- Cu privire la repartizarea profitului (acoperirea pierderilor) pe anul 2014 și aprobarea normativelor de repartizarea a profitului pe anul 2015.
- Alegerea Directorului General al Societății pe acțiuni.
- Alegerea membrilor și a președintelui consiliului Societății pe acțiuni.
- Alegerea membrilor comisiei de cenzori a Societății.
- Diverse întrebări.

Înregistrarea – de la ora 14.00  
Începutul adunării – la ora 15.00  
Lista acționarilor cu drept de participare la adunarea generală a fost întocmită conform situației din 16 septembrie 2015.

Acționarii vor putea face cunoștință cu materialele privind ordinea de zi a adunării începând cu 15.10.2015 pe adresa or. Chișinău, str. Columna nr. 104, între orele 13.00 și 15.00 (sîmbăta, duminica – zile de odihnă)

Acționarii vor prezenta buletinul de identitate, iar reprezentanții lor vor prezenta procura perfectată conform legislației în vigoare.

Informații la telefonul: 21.21.73  
Director S.A. „Speranța-Vest”  
Smentina Serghei  
Contabil șef. Smentina Elena

**Stimați acționari “Agroservice-Olănești” S.A.**

(sediul societății: s. Olănești, r-l Ștefan Vodă, str. I. Creangă, 100)

Organul executiv al “Agroservice Olănești” S.A., în baza deciziei Consiliului societății din 26 august 2015, anunță convocarea adunării generale anuale ordinare a acționarilor, cu prezența acționarilor, care va avea loc la 16.10.2015 pe adresa: Republica Moldova, str. Toma Ciorbă, 10/2, mun. Chișinău.

**ORDINEA DE ZI:**

- Aprobarea dării de seamă anuale a Consiliului Societății privind totalurile activității în anul 2014.
- Examinarea dării de seamă financiare anuale a Societății conform totalurilor activității în anul 2014.
- Aprobarea dării de seamă anuale a Comisiei de Cenzori pentru anul 2014.
- Acoperirea pierderilor înregistrate în anul 2014. Aprobarea normativelor de repartizare a profitului netal anului 2015.
- Aprobarea unei tranzacții de proporții.
- Împuternicirea persoanelor fizice cu dreptul să semneze actele aferente încheierii tranzacției de proporții.
- Autentificarea semnăturilor președintelui și secretarului adunării generale a acționarilor de către comisia de cenzori a societății.

Începutul înregistrării – orele 9.00.  
Începutul adunării – orele 10.00.  
Lista acționarilor care au dreptul să participe la adunarea generală este întocmită la data de 10.09.2015. Acționarii pot lua cunoștință cu materialele pentru ordinea de zi a adunării cu începere de la 05.10.2015 la sediul Societății, în orele de lucru de la 10.00. până la 16.00 la adresa str. Toma Ciorbă, 10/2, mun. Chișinău.  
Acționarii trebuie să aibă asupra sa pașaportul sau buletinul de identitate, iar, în cazul transmiterii dreptului de vot, procura autentificată în modul stabilit de legislația în vigoare a RM.  
Organul executiv al Societății

**Постановление НКФР о некоторых мерах по отношению к субъектам публичного значения**

2

**Соглашение с МВФ: Быть или не быть?**

3

**Интервью с генеральным директором ODIMM Юлией Ябанжи**

4

В августе 2015 г. индекс потребительских цен в Молдове за последние 12 месяцев составил 12,2%, увеличившись на 3,6 п.п. в сравнении с предыдущим месяцем. Он также превысил на 7,1 п.п. показатели августа 2014 г.

Как отмечают в Нацбанке, ускорение годовой инфляции в августе 2015 г. было обусловлено преимущественно ростом тарифов на электроэнергию и природный газ.

В сравнении с предыдущими месяцами, динамика базовой инфляции и цен на продовольственные товары оказали наибольшее влияние на годовой уровень инфляции в августе. Вклад базовой инфляции увеличился до 4,6 процентного пункта, в то время как цены на продовольственные товары выросли до 3,8 п.п. Значительный положительный вклад базовой инфляции и цен на продукты питания стал в основном результатом девальвации национальной валюты за последний год.

В то же время вклад регулируемых цен в годовую инфляцию повысился до 3,3 п.п., а вклад цен на топливо был менее значительным – 0,4 п.п. Годовой уровень инфляции, составивший в августе 12,2%, шестой месяц подряд за последние 3 года превышает верхний предел коридора (интервала изменения)  $\pm 1,5$  п.п. от среднесрочной цели инфляции в 5%. Месячный уровень инфляции в августе 2015 г. вырос на 2,9%, что было обусловлено в большей степени повышением тарифов на оказываемые населению услуги на 8,1%.

Цены на продовольственные и непродовольственные товары увеличились на 0,4% и соответственно 1,5%. Годовая базовая инфляция за последние 12 месяцев составила в августе 13,4%, увеличившись на 1,6 п.п., в сравнении с предыдущим месяцем. В августе 2015 г. месячный уровень базовой инфляции составил 1,7%.

## В августе увеличился индекс потребительских цен

Наиболее значительное увеличение цен, связанных с базовой инфляцией, было зафиксировано на сигареты (7%), транспортные средства и автозапчасти (6%), общественное питание (1,6%), трикотаж (1,4%) и одежду (1,2%). Цены на продовольственные товары в августе повысились на 0,4%, в сравнении с предыдущим месяцем, на фоне роста цен на яйца – на 10,8%, сахар – на 3,3%, картофель – на 2,7%, мукомольные и хлебобулочные изделия – на 2,3%, молоко и молочные продукты – на 1,8%, алкогольные напитки – на 0,8%. В то же время это увеличение было смягчено снижением цен на свежие овощи на 8,4%, а также фрукты на 0,9%. В НБМ отмечают, что повышение цен на продукты было обусловлено засушливым

летом, из-за чего пострадал урожай, а также повышением тарифа на электроэнергию и газ с августа, что увеличило себестоимость продукции.

В то же время девальвация лея по отношению к доллару на 5,8% за последние 3 месяца способствовала усилению инфляционного давления на цены на продовольственные товары. Годовой темп роста цен на продукты питания составил в августе 10,9%, увеличившись на 2,2 п.п., в сравнении с предыдущим месяцем, а также на 4,3 п.п., в сравнении с августом 2014 г. Регулируемые цены в августе выросли до 8,8%, в сравнении с предыдущим месяцем. Эта эволюция была обусловлена, прежде всего, ростом цен на электроэнергию и газ (32,9% и 14,9%). Цены

на медикаменты увеличились на 1,4%. Годовой темп роста регулируемых цен в августе составил 13,4%, увеличившись на 9,1 п.п., в сравнении с предыдущим месяцем, а также на 10,8 п.п. – в сравнении с августом 2014 г.

Нацбанк Молдовы намерен и далее пристально следить за динамикой внутренней и международной экономической среды, в том числе эволюцией потребления населения, динамикой денежных переводов, изменениями условий внешней торговли, чтобы через адекватное использование инструментов денежной политики в рамках Стратегии таргетирования инфляции обеспечить поддержание стабильности цен в среднесрочной перспективе.

InfoMarket

### Внимание профучастников финансового рынка и заинтересованных лиц!

На сайте газеты Capital Market появилась новая опция для упрощения поиска информации, опубликованной эмитентами (годовые отчеты, объявления). В категории «Объявления» (верхнее меню сайта) появился дополнительный фильтр. Посетитель, введя наименование интересующей организации, получает список номеров газеты, где была опубликована информация данного эмитента. Открыв ссылку, найдете номер страницы и тип публикации (годовой отчет, объявление).

### Представители компании Kroll придут в Кишинев 16 сентября для обсуждения деталей второго этапа расследования «кражи века» из проблемных банков Молдовы

Об этом сообщил премьер-министр Молдовы Валерий Стрелец в рамках передачи InProfunzime на канале ProTV, отметив, что учитывая, что компания Kroll провела первую часть расследования, очевидно, что эта компания наиболее компетентна для проведения его второго этапа.

Валерий Стрелец заявил, что в рамках второго этапа компания должна выявить истинную картину с именами всех «режиссеров», участников и бенефициаров, кроме того, указать место, где находятся выведенные деньги. Он также сообщил, что для выявления всех мошеннических схем по краже миллиарда компания Kroll запросила полгода. Валерий Стрелец выразил надежду, что за это время произойдет ряд изменений в Генпрокуратуре и в Нацбанке, как на законодательном уровне, так и на уровне должностей. По его словам, у него есть множество вопросов к главе НБМ Дорину Дрэгуцану и генпрокурору Корнелиу Гурину.

Ранее премьер-министр Валерий Стрелец указывал на то, что если в части проведения самой второй фазы расследования мошеннических сделок трех проблемных банков запрошенная компанией Kroll цена услуг приемлемая, то в части возврата выведенных из банков средств она очень высокая.

InfoMarket



Курс валют на 16.09.2015

| Валюта | Ставка | Курс    |
|--------|--------|---------|
| USD    | 1      | 19.5846 |
| EUR    | 1      | 22.1375 |
| UAH    | 1      | 0.8922  |
| RON    | 1      | 5.0092  |
| RUB    | 1      | 0.2917  |

**CAPITAL Market**

**ВНИМАНИЮ АКЦИОНЕРНЫХ ОБЩЕСТВ!**

Объявления и годовые отчеты эмитентов принимаются по адресу:

[ziarulcm@gmail.com](mailto:ziarulcm@gmail.com)  
тел.: 022 22-12-87;  
факс: 022 22-05-03

**CAPITAL Market**

*Împreună în lumea finanțelor*

Отдел рекламы.  
Тел.: +373 69 821216

**Внимание профессиональных участников!**

В Мониторул Официал ал Р.Молдова №213-222 ст. 1402 от 14.08.2015 было опубликовано Постановление НКФР об утверждении Положения об официальном механизме накопления информации №22/8 от 29.04.2015 (в силу 14.08.2015). Текст Положения размещен на сайте газеты [www.capital.market.md](http://www.capital.market.md)



## ПОСТАНОВЛЕНИЕ о результатах комплексной проверки соблюдения законодательства в области ссудо-сберегательных ассоциаций ССА "FĂGURAȘ – VADUL LUI ISAC"

№39/5 от 10.07.2015 (в силу 17.07.2015)  
Мониторул Официал ал Р. Молдова №185-189  
ст. 1301 от 17.07.2015

На основании Распоряжения Национальной комиссии по финансовому рынку (НКФР) №21/13-О от 24.04.2015 и Приказа зам. председателя НКФР №42 от 27.04.2015 была проведена тематическая проверка соблюдения законодательства в области ссудо-сберегательных ассоциаций ССА "FĂGURAȘ – VADUL LUI ISAC" (село Вадуллуй Исака, район Кахул, IDNO 1003603010237), которая имеет лицензию категории В серии CNPF №000013, выданную 20.11.2008, за период деятельности с 1.04.2012 по 31.03.2015, в рамках которой было установлено следующее.

Согласно специализированным отчетам ССА "FĂGURAȘ – VADUL LUI ISAC" (далее – ассоциация) зарегистрировала следующие основные показатели, характерные для деятельности ссудо-сберегательных ассоциаций, представленные в таблице.

Согласно данным таблицы отмечается увеличение активов на 21,8%, в особенности выданных ссуд, в результате увеличения суммы привлеченных сберегательных вкладов, доля которых в общей сумме активов составляет 62,7%. Увеличение чистой прибыли приблизительно в два раза обусловлено увеличением доходов от процентов по выданным ссудам и других операционных доходов.

Исполнительный директор ассоциации не обеспечил по состоянию на 31.10.2012 и в периоды 31.01.2013-28.02.2013, 31.08.2013-31.10.2013, 31.12.2013-31.01.2014, 31.03.2014 и 31.08.2014-31.10.2014 соблюдение требований п. 12 Норм финансовой предосторожности ссудо-сберегательных ассоциаций, утвержденных Постановлением НКФР №17/8 от 30.04.2008 (далее – Нормы финансовой предосторожности), относящихся к размещению и поддержанию институционального резерва в размере не менее 4% активов на срочных депозитных банковских счетах и/или в государственных ценных бумагах. В период 30.04.2012-31.08.2013 инвестиции ассоциации в Фонд ликвидности составили менее 10% от общей стоимости сберегательных вкладов, чем были нарушены требования ст. 9 ч. (2) п. с), ст. 35 Закона №139-XVI от 21.06.2007 "О ссудо-сберегательных ассоциациях" (далее – Закон №139-XVI от 21.06.2007) и п. 8 Положения о фонде ликвидности ссудо-сберегательных ассоциаций, утвержденного Постановлением НКФР №13/11 от 01.04.2010 (в действии до 30.04.2015), согласно которым ассоциация, имеющая лицензию категории В, обязана поддерживать инвестиции в Фонд ликвидности в минимальном размере, начисленные согласно п. 13 Норм финансовой предосторожности.

Не соблюдая требования п. 38 Норм финансовой предосторожности и ст. 29 п. 3 пп. б) устава, совет

ассоциации принял решения о заключении сделок с двумя членами совета и двумя аффилированными лицами, а соответствующие члены не покинули заседания на время рассмотрения и принятия решений о выдаче ссуд.

В период 2.09.2013 – 30.09.2013 два физических лица оказали ассоциации услуги по реконструкции офиса без заключения индивидуальных трудовых договоров, чем были нарушены требования ст. 71 Трудового кодекса Республики Молдова.

В качестве отчетной единицы ассоциация разработала, утвердила и проинформировала НКФР об утверждении собственной программы о предупреждении и борьбе с отмыванием денег и финансированием терроризма с нарушением срока, предусмотренного в п. 2 и 3 Постановления НКФР №49/14 от 21.10.2011 "Об утверждении Регламента по применению мер по предупреждению и борьбе с отмыванием денег и финансированием терроризма на небанковском финансовом рынке". Вопреки положениям ст. 8 ч. (2) Закона №190-XVI от 26.07.2007 "О предупреждении и борьбе с отмыванием денег и финансированием терроризма", данные по 7 сделкам, связанным с приемом сберегательных вкладов, осуществленным с наличием посредствам одной или нескольких операций на сумму более 100,0 тыс. леев в разные периоды, не были переданы Службе по предупреждению и борьбе с отмыванием денег, а данные по 9 сделкам были переданы Службе по предупреждению и борьбе с отмыванием денег с нарушением срока, предусмотренного законодательством.

Исходя из вышеизложенного, на основании ст. 1.3.4, ст. 8 п. б) и ф), ст. 9 ч. (1) п. j), ст. 25 ч. (2) Закона №192-XIV от 12.11.1998 "О Национальной комиссии по финансовому рынку", ст. 9 ч. (2) п. е), ст. 46 ч. (1) и (2) Закона №139-XVI от 21.06.2007, Норм финансовой предосторожности Национальная комиссия по финансовому рынку

### ПОСТАНОВЛЯЕТ:

1. Инициировать процедуру привлечения к ответственности за правонарушение исполнительного директора ССА "FĂGURAȘ – VADUL LUI ISAC" согласно Кодексу Республики Молдова о правонарушениях.

2. Принять к сведению направление ССА "FĂGURAȘ – VADUL LUI ISAC" в период 3.06.2015-16.06.2015 Службе по предупреждению и борьбе с отмыванием денег данных по 7 сделкам, по которым не были переданы отчеты в соответствии с законодательством о борьбе с отмыванием денег и финансированием терроризма.

3. Настоящее постановление вступает в силу со дня опубликования.

ЗАМ. ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НАЦИОНАЛЬНОЙ  
КОМИССИИ ПО ФИНАНСОВОМУ РЫНКУ  
Юрие ФИЛИП

| №  | Показатели                             | 31.03.2014 | 31.03.2015 | (тыс. леев)                     |                              |
|----|--|------------|------------|---------------------------------|------------------------------|
|    |  |            |            | 2015 по сравнению с 2014 (-, +) | 2015 по сравнению с 2014 (%) |
| 1. | Выданные ссуды                         | 6372,0     | 7655,3     | +1283,3                         | 120,1                        |
| 2. | Резервы для покрытия убытков по ссудам | -127,9     | -195,0     | +67,1                           | 152,5                        |
| 3. | Всего активов                          | 7613,3     | 9270,1     | +1656,8                         | 121,8                        |
| 4. | Сберегательные вклады                  | 3901,0     | 5815,5     | +1914,5                         | 149,1                        |
| 5. | Полученные банковские кредиты и ссуды  | 2391,0     | 1667,6     | -723,4                          | 69,7                         |
| 6. | Чистая прибыль                         | 49,4       | 98,7       | +49,3                           | Увеличение в 2,0 раза        |

## В Кишиневе 19 октября пройдет заседание Совета по ассоциации Молдова-ЕС

К этому времени парламент примет пакет из более 30 законов в приоритетном порядке. Об этом заявили председатель парламента Андриан Канду и премьер-министр Валерий Стрелец по итогам первого заседания руководства правительства и парламента, председателей профильных комиссий, проведенного для координации повестки работы Кабмина и парламента.

Как было отмечено, в ходе заседания Совета по ассоциации РМ-ЕС 19 октября будет сделан обзор внедрения Соглашения об ассоциации РМ-ЕС, включая создание зоны углубленной и всеобъемлющей свободной торговли, а на данный момент у молдавской стороны есть определенное отставание в графике реализации намеченного, и поэтому необходимо активизировать усилия. Стороны обсудили приоритетные законопроекты, которые уже поступили или скоро поступят в парламент, и договорились об эффективном диалоге и взаимодействии для ускорения процедуры их рассмотрения и принятия на пленарных заседаниях. Будет синхронизирована вся информация, налажена эффективная ра-

бота между постоянными парламентскими комиссиями и министерствами, установлен более эффективный диалог и взаимодействия.

Валерий Стрелец отметил, что скорость законодательного процесса будет постоянно расти, как и число проектов, разрабатываемых Кабмином. Он напомнил, что принят актуализированный план действий по внедрению Соглашения об ассоциации РМ-ЕС, новый план действий Кабмина, и правительство ритмично работает над их реализацией. Премьер сказал, что правительство направило в парламент список из 33 законопроектов для рассмотрения их в приоритетном порядке. По его словам, речь идет о поправках, касающихся внедрения Соглашения о создании зоны углубленной и всеобъемлющей свободной торговли между РМ-ЕС, и затрагивающих области энергетики, метрологии и стандартизации, промышленности, реформы в юстиции и борьбу с коррупцией, интеграцию в общество наименьшинств. Кроме того, намечено принять во втором чтении Закон о прокуратуре.

InfoMarket

## ПОСТАНОВЛЕНИЕ о некоторых мерах по отношению к субъектам публичного значения

№48/6 от 19.08.2015 (в силу 19.08.2015)  
Мониторул Официал ал Р. Молдова №241-246 ст. 1542 от 28.08.2015

В целях защиты прав и интересов инвесторов, а также обеспечения обращения ценных бумаг в соответствии с действующим законодательством, на основании ст. 11 ч. (6) Закона №1134-XIII от 02.04.1997 "Об акционерных обществах" (повторно опубликован в Официальном мониторе Республики Молдова, 2008, №1-4, ст. 1), ст. 1 ч. (1), ст. 3, ст. 8 п. б) и п. f), ст. 9 п. d), ст. 21 ч. (1), ст. 22 ч. (2) Закона №192-XIV от 12.11.1998 "О Национальной комиссии по финансовому рынку" (повторно опубликован в Официальном мониторе Республики Молдова, 2007, №117-126 BIS), ст. 1 ч. (2) – (4), ст. 5 Закона №171 от 11.07.2012 "О рынке капитала" (Официальный монитор Республики Молдова, 2012, №193-197, ст. 665) Национальная комиссия по финансовому рынку

### ПОСТАНОВЛЯЕТ:

1. Акционерные общества, подпадающие под понятие субъекта публичного значения согласно ст. 6 ч. (1) п. а) Закона №171 от 11.07.2012 "О рынке капитала", в течение 30 дней с даты вступления в силу настоящего постановления примут необходимые меры для выполнения процедуры допуска своих ценных бумаг на регулируемый рынок с целью обеспечения их обращения в соответствии с положениями ст. 11 ч. (6) п. а) Закона №1134-XIII от 02.04.1997 "Об акционерных обществах".

2. По требованию субъектов публичного значения, указанных в пункте 1 настоящего постановления, Фондовая биржа Молдовы должна допустить их ценные бумаги к торгам на регулируемом рынке в соответствии с Правилами регулируемого рынка, утвержденными Постановлением Национальной комиссии по финансовому рынку №23/3 от 08.05.2015 (Официальный монитор Республики Молдова, 2015, №115-123, ст. 758), без опубликования проспекта публичного предложения.

3. Об исполнении пункта 2 настоящего постановления Фондовая биржа Молдовы проинформирует Национальную комиссию по финансовому рынку в течение 5 рабочих дней после истечения срока, предусмотренного в пункте 1.

4. Субъекты публичного значения, в уставах которых предусматривается осуществление права отчуждения акций в соответствии с положениями ст. II ч. (3) Закона №163-XVI от 13.07.2007 "О внесении изменений и дополнений в Закон №1134-XIII от 02.04.1997 об акционерных обществах" (Официальный монитор Республики Молдова, 2007, №141-145, ст. 593), приведут свои уставы в соответствие с положениями ст. 11 ч. (6) Закона №1134-XIII от 02.04.1997 "Об акционерных обществах" в срок до 60 рабочих дней с даты вступления в силу настоящего постановления.

5. Об исполнении пунктов 1 и 4 настоящего постановления субъекты публичного значения проинформируют Национальную комиссию по финансовому рынку в течение 5 рабочих дней после истечения соответствующих сроков.

6. В случае неисполнения настоящего постановления по отношению к субъектам публичного значения, указанным в пункте 1, будут применены соответствующие меры, в том числе предусмотренные в ст. 144 Закона №171 от 11.07.2012 "О рынке капитала".

7. Настоящее постановление вступает в силу со дня принятия.

ЗАМ. ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НАЦИОНАЛЬНОЙ  
КОМИССИИ ПО ФИНАНСОВОМУ РЫНКУ Нина ДОСКА

## IPRE: Отсутствие прозрачного механизма ликвидации трех банков содержит ряд социальных, экономических и правовых рисков

В аналитической записке «Риски и особенности процесса ликвидации банков», подготовленной экспертами Института европейского полтика и реформ, говорится, что во избежание рисков, необходимо создать Комитет кредиторов, состоящий из представителей депонентов, правительства и Нацбанка, который будет ежемесячно проводить встречи с целью координации действий ликвидатора.

Эксперты отмечают, что, на первый взгляд, действующее законодательство предусматривает четкие механизмы процесса ликвидации банков. Так, ликвидатор в течение 3-х месяцев с момента назначения проводит инвентаризацию активов, формирует реестр и направляет его в Нацбанк; ликвидатор при продаже активов (залогового имущества) банков и применения скидок должен учитывать альтернативные предложения на аналогичные объекты; продажа активов осуществляется на основании рыночной стоимости, определенной ценой, которую потенциальный покупатель готов оплатить; продажа активов стоимостью более 1 млн леев осуществляется только с разрешения Нацбанка.

Однако на практике существует большой риск отчуждения активов по ценам, намного ниже рыночных. В качестве примера эксперты приводят Investprivatbank, в процессе ликвидации которого при составлении отчетов об оценке имущества рыночная стоимость была намеренно занижена. Эксперты также отмечают, что с момента изъятия лицензии банков войдет в силу положение о выплате долгов кредиторам. В приоритетном порядке будут погашены долги перед Нацбанком, Минфином, Фондом гарантирования депозитов и т.д.

По данным НБМ, на 12 августа 2015 г. долг Banca de Economii перед Нацбанком составлял 8,67 млрд леев. И если будет принято решение об отзыве лицензий, все депоненты, которые не успели снять деньги до этого момента, могут столкнуться с риском невозврата полной суммы, размещенной на депозите», – говорится в исследовании. Эксперты также отмечают социальные риски, связанные с ликвидацией трех банков. Так, если гарантии правительства будут конвертированы в госдолг, их доля вырастет до 40% ВВП – самого высокого уровня с 2004 г. «В нынешних условиях это значит, что на бюджет ежегодно лягут дополнительные расходы примерно на 2,5 млрд леев. Для сравнения, в 2014 г. обслуживание госдолга обошлось бюджету примерно в 590 млн леев», – говорится в анализе.

InfoMarket

# Соглашение с МВФ: Быть или не быть?

**В середине будущей недели, 22 сентября, в Кишинев прибудет миссия Международного валютного фонда (МВФ), чтобы начать обсуждение новой программы для Республики Молдова.**

Ставки велики. Государственный бюджет переведен в режим экономии. Расходы сокращаются, в основном на текущие выплаты. Всемирный банк заморозил бюджетную поддержку в 45 миллионов долларов США. Всемирный банк не может оказывать помощь бюджету страны без решительных мер для ликвидации проблем в банковском секторе Молдовы и соглашения с МВФ. Так говорят представители международной финансовой структуры.

И Европейский союз планировал выделить в этом финансовом году 40,7 миллиона евро для Молдовы. Деньги должны были поступить в качестве финансовой помощи по некоторым направлениям, в том числе и на реформирование юстиции. Утверждение программы МВФ «восстановит доверие к макрофинансовой стабильности Республики Молдова и откроет путь для возобновления поддержки бюджетного дефицита при помощи ЕС», – заявил посол ЕС в Республике Молдова Пиррка Тапиола.

Заключение соглашения с МВФ «имеет первостепенную важность для обеспечения устойчивости бюджета, как в краткосрочной, так и в среднесрочной перспективе», – признает министерство финансов. Отсутствие такого соглашения перекрывает возможность получения внешней поддержки бюджета на сумму около 2 238,1 миллиона леев, согласно проекту государственного бюджета.

Политический фон, а также экономический внутри страны и за ее пределами крайне сложный, существует вероятность срыва переговоров с МВФ.

## ПРАВИТЕЛЬСТВО В ОЖИДАНИИ

Миссия МВФ должна была приехать в Кишинев в середине июня, но визит отменили из-за отставки бывшего премьера Кирилла Габурича.

Сразу после вето доверия парламента премьер-министр Валерий Стрелец объявил, что направил письмо Фонду, в котором просит срочно прислать миссию в Кишинев. У МВФ свой график, они согласны направить группу экспертов через 50 дней после утверждения нового правительства.

«В конце октября у нас должно быть парафированное и подписанное соглашение, которое отправится в исполнительный совет МВФ. Мы надеемся, что нам это удастся, это наша цель. Мы предусматриваем некоторые требования со стороны МВФ, поэтому разработали проект меморандума, исходя из прежних требований, но ситуация быстро развивается, могут появиться другие условия. Мы готовы к переговорам и готовы пойти на все необходимые компромиссы», – заявил недавно премьер.

«Для нас имеет значение соглашение, где будет установлен предел финансирования stand by, что заблокирует поддержку от других партнеров по развитию», – добавил Стрелец.

## ПЕРЕГОВОРЫ БУДУТ СЛОЖНЫМИ

Переговоры с миссией МВФ будут как никогда сложными. Существует ряд причин полагать, что за столом переговоров легко не будет.

1. Программа сотрудничества с МВФ была прервана в 2013 году, Республика Молдова не получила последний транш в 70 миллионов долларов из кредита на 570 миллионов, о котором договорились с МВФ в 2010 году.

Отсутствие прозрачности в банковской системе стало одной из причин прекращения сотрудничества с Международным валютным фондом. МВФ неоднократно требовал от властей Кишинева принять эффективные меры, чтобы фактические владельцы молдавских банков стали известны молдавскому обществу, чтобы не скрывали участие за спиной фиктивных фирм. Миссия МВФ в ноябре 2012 года призвала власти «не откладывать меры, связанные с повышением прозрачности банковской системы. Принятие законодательных поправок для обеспечения полной прозрачности и раскрытие конечных владельцев банков является императивом». Сильно ли изменилась ситуация с тех пор? Почти нет, то есть, вообще не изменилась.

2. Ликвидация трех банков (Banca de Economii, Banca Socială и UniBank) ляжет в повестку дня переговоров. Власти уже смирились с мыслью об их ликвидации. Что делать с кредитами на 15 миллиардов леев, уже выданными трем банкам? Они будут преобразованы в государственный долг. А дальше? Фонд требует ясного плана в этом вопросе.

3. Другая тема переговоров – это приостановление действия тари-

фов на электричество и газ. Каковы были аргументы, насколько независим орган по регулированию в энергетике? Эти вопросы требуют ясного и обоснованного ответа.

4. Многоотрадачный аграрный пакет, которого так ждут сельхозпроизводители, также будет обсуждаться, в частности, вопрос единого налога.

В ноябре 2012 года, когда старая программа была прекращена, тогдашний постоянный представитель МВФ в Молдове Тохир Мирзоев обратил внимание, что принятые законопроекты о повышении пенсий и зарплат, введение единого налога в сельском хозяйстве, режим НДС и другое аннулируют все результаты, достигнутые за эти годы, дисциплину, которой добились, эти меры нелогичны с точки зрения финансовой ответственности.

Это всего лишь несколько тем, которые, скорее всего, будут обсуждаться экспертами Фонда с властями Молдовы. Могут быть и дополнительные условия, считает премьер-министр Валерий Стрелец.

## ПРИЕДЕТ ЛИ МИССИЯ МВФ В КИШИНЕВ

Объявлено, что по причине протестов миссия может отменить визит. Правда, если они перейдут в насильственные столкновения.

Пока все идет мирно, группа экспертов фонда прибудет в Кишинев 22 сентября. Визит МВФ может быть отменен только в двух случаях: 1) если накануне уйдет в отставку глава Нацбанка, и 2) если уйдет в отставку глава кабинета министров. Тогда миссии не с кем будет говорить. А это ключевые фигуры в переговорах с МВФ.

## КОГДА МОЛДОВА ПОЛУЧИТ ДЕНЬГИ?

Это главный вопрос для нас в условиях финансовой экономии. Соглашение может быть подписано еще позже, чем рассчитывает правительство. Ведь существуют некоторые бюрократические процедуры и в международных финансовых организациях. После достижения соглашения по подписанию программы страна должна выполнить ряд предварительных условий. Эксперты пишут доклад, представляют его исполнительному комитету, который собирается по определенному графику. Эксперты, знакомые изнутри с работой МВФ, говорят, что речь идет о двух месяцах. Миссия МВФ закончит работу в Кишиневе во второй неделе октября.

Влад БЕРКУ

## В Молдове будут приняты меры для обеспечения прозрачности акционеров и могут быть повышены требования к уставному капиталу банков

**Об этом сообщил журналистам на прошлой неделе председатель парламента Андриан Канду, отметив, что реформа финансово-банковского и страхового секторов является одним из приоритетов осенней сессии парламента, в ходе которой намечено принять ряд срочных и радикальных мер в плане законодательства для реформирования финансово-банковской системы.**

Спикер отметил, что дискуссии по этому вопросу состоялись ранее с представителями ЕБРР и ВБ, а сейчас эту тему планируется обсудить на переговорах с МВФ, чтобы завершить вскоре законодательный пакет, касающийся реформирования банковского сектора для обеспечения прозрачности акционеров. Андриан Канду подчеркнул, что при этом не нужно изобретать новые модели, необходимо лишь внедрять существую-

щие стандарты «Базель-3» и другие евростандарты и требования к качеству и эффективности менеджмента, корпоративному управлению, увеличению уставного капитала банков.

Спикер высказал мнение, что рынок Молдовы слишком небольшой для работы 15 банков. Андриан Канду отметил, что лучше иметь несколько, но хороших и здоровых банков, обеспечивающих экономическую и финансовую безопасность страны. По его словам, возможно, некоторые меры, касающиеся капитала банка, информационных систем, качества персонала должны пройти тестирование. Спикер отметил, что сейчас международные компании проводят аудит и диагностику молдавских банков. В некоторых из них эта работа уже завершена. «Мы ожидаем заключения по всем банкам, чтобы принять необходимые меры на законодательном уровне», – подчеркнул Андриан Канду.

InfoMarket

## ТЕЛЕФОН ДОВЕРИЯ

Телефон доверия был создан в целях более эффективного сотрудничества с гражданским обществом по предупреждению нарушений и служебных злоупотреблений, уже допущенных или допускаемых сотрудниками Национальной комиссии по финансовому рынку, а также профучастниками, работающими на рынке ценных бумаг, страхования, микрокредитования и коллективных инвестиций.

Телефон доверия: (+373 22) 859-405.

E-mail: info@cnfp.md

## Объявление НКФР

Во исполнение положений статьи 6 Закона №192-XIV от 12.11.1998 г. «О Национальной комиссии по финансовому рынку», Национальная комиссия по финансовому рынку сообщает банковские реквизиты, куда должны переводиться сборы и регуляторные платежи для обеспечения функционирования:

Фискальный код 1007601001293; ВС «Victoriabank» S.A., филиал №11; Банковский код VICBMD2X883; Банковский счет 2251311138

## Спикер парламента Андриан Канду заявил, что инициирует отставку руководства НБМ, в случае затягивания расследования дела о выводе \$1 млрд из банков

**Комментируя приглашение представителей компании Kroll в Кишинев для продолжения переговоров по контракту о проведении второго этапа расследования крупных сомнительных сделок в трех проблемных банках и возврата украденных денег, Андриан Канду сказал, что его меньше всего интересуют технические дискуссии с компанией Kroll, бюджет и другие аспекты.**



«Суммы денег, которые заплатит в итоге Молдова, конечно, важны, но еще более важен сам факт отбора специализированной, международной, независимой компании для скорейшего расследования нарушений и возврата похищенных из банков средств», – подчеркнул спикер. Он отметил, что у него есть много замечаний к затягиванию расследования и бесконечным переговорам, но самое важное – скорее подписать контракт и начать серьезное расследование. «Нам нужны имена нарушителей, виновников, а также возврат похищенных средств. Это самое важное», – сказал председатель парламента.

Андриан Канду заявил, что, если будут задержки с инициированием расследования на уровне правительства, он вмешается лично и попросит НБМ взять инициативу в свои руки.

Кроме того, международный аудит в Moldova Agroindbank не выявил каких-либо проблем или рисков в этом банке.

Об этом председатель парламента заявил, комментируя перевод в этот банк казначейских счетов из ликвидируемого Banca de Economii. Спикер отметил, что Moldova Agroindbank успешно прошел диагностику, международный аудит, а также стал победителем открытого конкурса Минфина по обслуживанию переводимых из ВЕМ казначейских счетов. Андриан Канду сказал, что, если существуют какие-то риски, то он просит Нацбанк и правительство вести надзор и мониторинг за тем, как управляются казначейские счета в МАИВ.

Спикер подчеркнул, что государство должно принять все необходимые меры, чтобы вкладчики не потеряли ни одного лея.

InfoMarket


## CAPITAL Market

Периодическое издание НКФР

Индекс подписки:  
Moldpres: 67770  
Poșta Moldovei: PM21700  
Издатель: CAPITAL MARKET I.S.  
Регистрационный №:  
1003600114204, 27 октября 2003 года  
Учредитель: Национальная Комиссия по финансовому рынку  
Административный совет:  
Председатель: Юрие ФИЛИП,  
Елена ВАСИЛАКЕ, Михай ДОРУК,  
Зоя ТУЛБУРЕ, Надежда ФИЛИП.  
Главный редактор:  
Геннадий ТУДОРЯНУ  
Тел.: /373 22/ 229-445  
Заместитель главного редактора:  
Лилия АЛКАЗЭ  
Тел.: /373 22/ 220-513

Прием объявлений и отчетов:  
ziarulcm@gmail.com  
Тел.: /373 22/ 22-12-87, 22-77-58  
Факс: /373 22/ 22-05-03  
Адрес: ул. Василе Александри, 115.  
(угол бул. Штефан чел Маре)  
Расчетный счет: 22249111050,  
c/f 1003600114204,

BC «Victoriabank», S.A., fil.11, Chișinău,  
VIC VICBMD2X883.

В номере использованы материалы информационных агентств «Moldpres» и «InfoMarket». Статьи, помеченные знаком , публикуются на правах рекламы. Каждый материал, опубликованный на страницах «Capital Market», отражает точку зрения его автора, которая может не совпадать с точкой зрения редакции. Перепечатка текстов и фотоснимков разрешается только с письменного согласия издания.

Отпечатано в типографии «Edit Tipar» SRL

# Юлия Ябанжи: «Неблагоприятная экономическая среда препятствует появлению новых предприятий»

*Интервью генерального директора Организации по развитию малых и средних предприятий (ODIMM) Юлии Ябанжи газете Capital Market*

– Миссия руководимой Вами организации заключается в участии в развитии сектора МСП Молдовы. В чем специфика помощи ODIMM предпринимателям? Есть ли в нынешних сложных экономических условиях интерес к открытию новых предприятий в Молдове?

– ODIMM с самого начала создавалась с целью помощи малым и средним предприятиям Молдовы в повышении их конкурентоспособности. Прошло 8 лет, и команда ODIMM постоянно разрабатывает проекты, схемы, инструменты поддержки для МСП, которые внедряют их при финансовой помощи правительства РМ, министерства экономики и организаций доноров.

Меры ODIMM по развитию сектора МСП реализуются при помощи программ помощи предпринимателям, в ходе которых бизнесмены получают консультации, финансовую поддержку и проходят обучение.

Важным проектом поддержки инициатив молодежи является Программа экономических возможностей молодежи (PNAET), начатая в 2008 году, в рамках которой предприниматели в возрасте до 30 лет могут получить льготные кредиты на сумму до 300 тыс. леев, 40 процентов из которых составляет грант. Кроме того, в рамках данной программы молодежь имеет возможность получить необходимые знания, навыки и способности в предпринимательской сфере, участвуя в Компоненте «Обучение». В течение 2008-2014 годов обучение прошло более 4000 молодых людей, в том числе 1700 женщин.

Другая программа, запущенная в 2010 году и ставшая самой популярной, – Программа привлечения денежных переводов в экономику «PARE 1+1». В ее рамках предлагаются гранты для открытия и развития бизнеса, созданного молдавскими мигрантами или их родственниками. Надо сказать, что при помощи программы 581 семья мигрантов из Молдовы получила возможность начать или расширить свое дело. Сумма грантов в Программе составляет 91,1 млн леев, а инвестиции в экономику превышают 214 млн леев.

Также эффективным и современным инструментом, упрощающим доступ к финансированию для МСП, стал Фонд гарантирования кредитов (FGC), управляемый ODIMM. Задача Фонда – улучшение доступа к кредитам для предпринимателей, выдвигающих интересные идеи и не имеющих возможности предоставить залог. Им предоставляют финансовые гарантии. FGC предлагает несколько финансовых продуктов: для начинающих, для действующих предприятий и для экспортеров. Сейчас мы сотрудничаем с 8 коммерческими банками. Чтобы получить эту финансовую гарантию, компании обращаются в банк, где их бизнес изучают, рассматривают перспективы, и если нет возможности залога, то обращаются в Фонд за частичным гарантированием данного кредита.

Стоит отметить, что при помощи Программы помощи участия микро- и малых предприятий в яр-



марках и национальных выставках мы предлагаем компаниям финансирование на сумму 50 процентов от стоимости аренды выставочной площади, максимальная сумма составляет 2 тыс. леев.

Хочу отметить и пользу программ обучения в сфере предпринимательства, реализуемых ODIMM: PNAET, GEA и другие, нацеленных на развитие предпринимательских возможностей и навыков у молодежи, намеренной открыть свое дело, и уже действующих предпринимателей, желающих расширить бизнес.

Например, Программа непрерывного обучения «Эффективное управление бизнесом» (GEA) – ее задачей является пополнение знаний предпринимателей в сфере эффективного управления компанией и финансовыми ресурсами, что обеспечивает им лучшее планирование и управление бизнесом. Кроме того, важны программы предпринимательского обучения для мигрантов и их родственников, это обязательная часть программы PARE.

Отметим, что повышенный интерес к национальным и донорским программам поддержки предпринимателей проявляется немалое количество лиц, участвующих в Программах ODIMM и других программах поддержки бизнеса. В марте этого года мы были вынуждены прекратить прием заявок на финансирование в рамках программы PARE, так как уже набралось их необходимое число, учитывая сумму финансовых средств, выделенных на эти цели в этом году. Такая же ситуация наблюдается и в программе PNAET.

– Отсутствие финансовых средств является крупной проблемой для предпринимателей. Какую поддержку предлагает в этом смысле ODIMM? Сколько компаний поставлено на ноги при помощи вашей организации?

– Действительно, МСП Республики Молдова, несмотря на то, что они играют заметную роль в развитии экономики в целом, сталкиваются с множеством проблем, самой острой из которых является финансирование.

Если говорить теоретически, компания может решить этот вопрос по-разному: вложить деньги семья, друзей или взять банковский кредит. Если обращаешься за кредитом, здесь встает другая серьезная проблема – наличие залога.

Государственный Фонд гарантирования кредитов (FGC) под управлением ODIMM, о котором я уже сказала, является одним из основных финансовых инструментов, предназначенных для поддержки МСП, которым нужна поддержка при получении кредита.

До сих пор для упрощения получения коммерческих кредитов малыми компаниями из средств Фонда гарантирования было выдано 226 финансовых гарантий, что позволило выделить займов на сумму около 124,3 млн леев и, соответственно, внедрить инвестиционные проекты на общую сумму 200,9 млн леев. Кредиты, гарантированные ODIMM, способствовали улучшению производственных возможностей в сельском хозяйстве, зоотехнике, пищевой промышленности, перерабатывающей промышленности, сфере услуг, строительстве, туризме.

– Официальная статистика говорит, что за последние восемь лет количество новых предприятий в Молдове постоянно падает. Насколько оправданны, по вашему, утверждения, что это падение обусловлено недостатком финансовых средств и несовершенным законодательством? Или, может, причина кроется в том, что люди не желают открывать бизнес, так как недовольны неблагоприятной экономической средой?

– Не могу согласиться с таким утверждением, так как начиная с 2006 года, то есть с момента принятия Закона №206 от 07.07.2006 о поддержке сектора МСП, мы видим, что число новых МСП растет ежегодно. Например, с 2009 года по 2013 год сектор МСП Республики Молдова вырос на 43,7 тыс. компаний, до 50,9 тыс. компаний. Согласно анализу, в течение последних лет годовой прирост в секторе МСП составляет примерно 2 тыс. компаний.

Однако надо уточнить, что хотя ежегодно число МСП растет, общее их количество по стране в соотношении на 1000 жителей составляет всего 14 компаний, это крайне низкий показатель по сравнению с европейскими странами.

Действительно, недостаток финансовых инструментов для поддержки открытия бизнеса является проблемой, но неблагоприятная экономическая среда, все-таки, составляет основу, препятствующую появлению новых компаний.

– По Вашему мнению, каковы специфические вызовы, с которыми сталкиваются новые и действующие малые предприятия Молдовы?

– Самым серьезным вызовом для начинающих является задача не стать банкротом в первые 2-3 года деятельности, закрепиться в своей нише на рынке, составить стратегию развития компании в среднесрочной перспективе.

Одной из главных задач ODIMM является поддержка диалога с предпринимательской средой Молдовы, анализ препятствий на пути ее развития и поиск решений. В этом смысле ODIMM постоянно проводит опросы мнения среди МСП, на основе которых разрабатывает и развивает механизмы и инструменты, необходимые для поддержки предпринимателей.

Конечно, предпринимательская среда Республики Молдова несовершенна, есть еще много препятствий и вызовов, которые ставят настоящие препоны местному бизнесу. Среди основных проблем, характерных для этой среды, о которых говорят бизнесмены, – ограниченный доступ к дешевым финансовым ресурсам, низкий уровень знаний в сфере продажи и рекламы, скромные возможности внедрения инноваций, слабая подготовка рабочей силы, плохой уровень инфраструктуры, несовершенное законодательство, высокие налоги, проблемный выход на внешние рынки.

– Согласны ли Вы с тем, что серьезным препятствием для новых малых предприятий является неудовлетворительный уровень подготовки и квалификации рабочей силы, в том числе и менеджеров?

– Конечно, да. Этот вопрос существенно влияет на деятельность компании. Кроме того, хочу сказать, что за последние годы наблюдается повышенный спрос на обучение в сфере бизнеса. Это говорит о том, что некоторые предприниматели понимают важность постоянного собственного развития и своих работников, активно участвуя в программах обучения ODIMM. Например, в прошлом году только в рамках программы «Эффективное управление бизнесом» прошли обучение более 2700 предпринимателей.

– Каковы основные «ингредиенты», необходимые малому бизнесу, насколько легко открыть его и развивать в нашей стране? Что бы Вы посоветовали таким компаниям?

– Сейчас процедура регистрации бизнеса в Молдове упрощена, это подтверждает и тот факт, что

мы поднялись на 67 место в этом году в рейтинге Doing Business, против 83 места в 2014 году.

Но намного сложнее развивать, поддерживать стабильную тенденцию роста компании. Поэтому предприниматели нуждаются в разнообразном спектре навыков и возможностей, которые позволят им внедрять стратегии, обеспечивающие устойчивость бизнеса. Среди них выделим зарекомендовавшие на развитие компании, постоянное пополнение знаний и навыков, терпение, настойчивость и открытость к внедрению новых технологий и инноваций.

– Что Вы скажете о доступе к информации по проектам финансовой поддержки малого бизнеса? Хорошо ли она распространяется среди населения? Как получают информацию потенциальные клиенты о деятельности ODIMM?

– Возможности поддержки развития бизнеса освещаются ODIMM различными путями: есть сайт организации [www.odimm.md](http://www.odimm.md), есть бизнес-портал [www.businessportal.md](http://www.businessportal.md), есть брошюры и информационные листы, информация распространяется при помощи экономических отделов местных органов публичной власти, проводятся круглые столы, конференции, а также в рамках курсов обучения организации.

Кроме того, у нас действует Центр бизнес-консультирования, его ежемесячно посещают сотни предпринимателей из всех районов страны. Здесь даются консультации, в том числе информация о порядке регистрации бизнеса, выборе бизнес-партнеров, возможностях получения безвозмездной финансовой помощи, налогах.

– Какие проекты поддержки малого бизнеса планируется запустить в будущем?

– Команда ODIMM постоянно ищет новые инструменты и возможности поддержки бизнеса и, конечно, финансовые источники его появления.

В соответствии с Планом действий ODIMM на 2015 год, у нас разрабатываются ряд инициатив поддержки различных категорий МСП: молодежи, женщин, мигрантов.

В частности, анализируются вопросы участия женщин из сельской местности в процессе учреждения и расширения своего бизнеса. Мы предлагаем найти финансовые средства, начать ряд программ поддержки женщин различных возрастов: по обучению, финансированию, институту менторов и профессиональной стажировке.

Другая инициатива повышения возможностей женщин, их поддержки в открытии своего дела – открытие Национальной платформы женщин Молдовы (PNFM). Целью платформы является воодушевление женщин, укрепление веры в свои силы в деле получения источников существования, показать успешные примеры других женщин, вовлечь их в социально-экономическую жизнь на местном уровне.

*Беседовала  
Лилия АЛКАЗЭ*

# Инфляция бьёт новые рекорды

**Национальный банк, имея право на поддержание стабильности цен, похоже, упустил ситуацию из-под контроля – в августе инфляция составила 12,2%. Таковы данные Национального бюро статистики.**

Экономист из IDIS Viitorul Корина Гайбу сообщила, что IDIS Viitorul, в отличие от большинства профильных организаций, еще в начале года спрогнозировал рост инфляции на два пункта с высокой вероятностью роста до 20%.

По ее словам, учитывая, что НБМ несет ответственность за инфляцию и рост цен, как основной цели, чтобы оправдать в парламенте свою функцию в соответствии со статьей 4 Закона об НБМ, применяет весь арсенал инструментов денежно-кредитной политики, считающихся антиинфляционными. Однако рост цен в августе этого года показал, что применение ограничений путем базовой ставки и обязательных резервов более чем полгода не имеют никакого влияния на цены. Причины инфляции исторические, они уже произошли и являются необратимыми: повышение тарифов, кража миллиарда и резкое падение обменного курса в начале этого года. Например, Россия, которая пострадала от инфляционных процессов больше, чем Молдова, сбавила антиинфляционный подход, снизив базовую ставку до 11%, так как этот инструмент утратил антиинфляционный эффект, и в то же время была очевидна потребность смягчить отрицательное давление на реальный сектор экономики.

«Политика развитых стран удерживает целью для денежно-кредитного регулирования (НБМ) таргетирование уровня цен, коррелированное с экономическим ростом и не в одностороннем порядке. То же самое необходимо изменить в национальном законодательстве», – сказала Гайбу.

Между тем, экономический эксперт Независимого аналитического центра Expert-Grup Александр Фала считает, что есть некоторая задержка между обесцениванием леев и инфляцией. «Я думаю, что сейчас мы наблюдаем эту задержку. Если более сильное обесценивание произошло в первом квартале этого года, то последствия ощущаются в настоящее время. Второй фактор – угроза сельскохозяйственному году, что, очевидно, под влиянием роста цен на продукты питания увеличит инфляцию».

НБМ увеличил ставки денежной политики и минимальные обязательные резервы для коммерческих банков в целях стерилизации ликвидности на рынке, чтобы ослабить инфляционное давление. Александр Фала считает, что НБМ принял решение увеличить базовую ставку, чтобы уменьшить ликвидность на рынке, и люди не должны стремиться покупать валюту и предотвратить ее обесценивание, но, очевидно, эта мера оказывает негативное влияние на экономическую активность. Кроме того, политика НБМ должна быть направлена на повышение уверенности в банковском секторе, и может быть уменьшена тенденция населения на покупку валюты.

«Все учреждения должны стремиться изменить общественное



восприятие банковского сектора, иначе трудно представить, что будет, и мы можем ожидать более серьезных последствий. Население, не доверяя лею, бросилось покупать валюту, и это сохраняет давление на национальную валюту», – говорит Фала.

Экономический эксперт Независимого аналитического центра Expert-Grup сказал, что жесточайшие денежно-кредитной политики оказывают влияние на инвестиционную деятельность в экономике в целом, и это не может умерить рост цен. Для ограничения роста цен не нужны технические меры, повышения ставок или налоговые меры. Эффект на цены окажет смена руководства предприятий, послание со стороны властей, что они действительно что-то меняют в системе, что будут найдены виновные в крахе миллиарда.

По данным Национального бюро статистики, цены выросли на 12,2% в августе, то есть на 2,9% против предыдущего месяца. Инфляция в 2,9% – это рекордный показатель в нынешнем году. В июле была зарегистрирована дефляция в 0,5%.

С начала года инфляция в Молдове составила 8,2%, а с августа 2014 года по август 2015 г. – 12,2%.

Специалисты НБС отмечают, что высокая инфляция в августе вызвана повышением стоимости услуг в среднем на 8,1%, тогда как цены на непродовольственные товары выросли на 1,5%, а на продукты – всего на 0,4%.

Больше всего за месяц подорожали жилищно-коммунальные услуги – на 16,2%. Из непродовольственных товаров подорожали сигареты – на 7%, автомобили – на 6,5%, канцелярские товары – 4,7%, велосипеды – 2,9%, газовые плиты – 2,2%, медикаменты – 1,4%, а также детская одежда.

Из продуктов цены повысились на кабачки – 62,4%, цитрусовые – 11,7%, яйца – 10,2%, огурцы – 10%, капусту – 8,4%, сметану – 6,3%, сахар – 3,3%. При этом на 38,1% подешевели арбузы и дыни, на 37,4% – баклажаны, на 29,5% – помидоры, на 24,1% – морковь, на 23,9% – виноград.

В 2014 году инфляция составляла 4,7%. На 2015 год Нацбанк первоначально планировал инфляцию в пределах 4,6%, однако с начала года уже несколько раз её пересматривал, в последний раз в конце июля – до 9,3%.

В последнем докладе НБМ пересмотрел в сторону увеличения прогноз инфляции на 2015 г. – до 9,3% и соответственно до 11,6% на 2016 год против апрельских прогнозов в 8,1% и 6,4%. Уже четвертый раз подряд Центробанк ожидает большего повышения цен, чем предполагалось ранее.

Ежегодный уровень инфляции превысит в следующие шесть кварталов верхнюю границу показателей вариации  $\pm 1.5$  процентного пункта от целевых 5 процентов. Инфляция окажется ниже 6,5% во втором квартале 2017 г., заявил тогда президент НБМ Дорин Дрэгущану в ходе пресс-конференции по случаю представления доклада по инфляции.

По словам президента НБМ, «временный выход инфляции за верхние пределы коридора вариации вызван девальвацией лея в первые шесть месяцев этого года и последующим повышением тарифов на коммунальные услуги». В следующий период «инфляционные факторы будут преобладать».

Представленный обновленный прогноз включает целый ряд рисков, связанных в том числе с ускорением темпов повышения цен на продовольствие в 2015 году, в частности, из-за обесценивания национальной валюты и засухи, а также на топливо – в 2016 г., что может значительно повлиять на эволюцию инфляции. Самая большая неопределенность по поводу эволюции инфляции вызвана «отсутствием ясности в отношении возможного дальнейшего увеличения регулируемых цен, особенно в 2016 г.».

Президент НБМ уточнил также, что «несмотря на увеличение прогноза инфляции в 2015 и 2016 гг., целевой показатель инфляции не изменился. Национальный банк Молдовы продолжит решительное применение имеющихся денежных инструментов для возвращения инфляции до целевого уровня в 5 процентов».

Относительно увеличения базовой ставки до 17,5% и нормы обязательных резервов на депозиты в леях до 32%, Дрэгущану отметил, что это решение «представляет дальнейшее ужесточение денежной политики, начатое в декабре 2014 г.» «Это логичный ответ НБМ на ускорение инфляции в предыдущих кварталах», – добавил он.

По его словам, процентная ставка денежной политики является высокой, поскольку в будущем ожидается высокая инфляция. Процентная ставка будет снижаться постепенно, если прогнозы Национального банка будут указывать на снижение инфляции.

По данным Национального банка, среднегодовая инфляция в 2000-2009 гг. составляла 16,2% и снизилась в 2010-2014 гг. в среднем до 5,85%. Кроме того, с февраля 2012 по февраль 2015 г. годовая инфляция постоянно находилась в диапазоне вариации  $\pm 1.5$  п.п. от целевого показателя 5%.

Виктор УРСУ

## Кишиневской швейной фабрике Ionel исполнилось 70 лет

*В ходе торжественных мероприятий по случаю юбилея предприятия премьер-министр Молдовы Валерий Стрелец отметил, что, несмотря на трудности, через которые проходит Молдова, фабрика продолжает получать положительные результаты.*

Глава Кабмина призвал граждан Молдовы поддержать местного производителя и приобретать продукцию предприятия Ionel. Фабрика Ionel – крупнейший в Молдове производитель мужской, женской и детской одежды. Предприятие создано в 1945 г. и занималось вначале пошивом ватных телогреек.

В настоящее время 80% продукции экспортируется в США, Канаду, Германию, Италию, Австрию, Израиль и другие страны. На предприятии работает более 900 сотрудников. Фабрика Ionel была приватизирована в 1999 г. работниками предприятия. В настоящее время ее контрольным пакетом акций владеет ООО Osalibrex – 77,64%, а оставшиеся 22,36% распределены среди 10974 других акционеров.

Согласно финансовому отчету, чистая прибыль предприятия Ionel в 2014 г. составила 9,83 млн леев, увеличившись в 2 раза в сравнении с предыдущим годом. Объем продаж предприятия увеличился в прошлом году на 16% – с 68,4 млн до 79,37 млн леев, а себестоимость продаж на 8,4% – с 48,41 млн до 52,47 млн леев. Долгосрочные материальные активы общества увеличились на 7,5% – с 36,75 млн до 39,5 млн леев, товарно-материальные запасы на 7,6% – с 17,56 млн до 18,9 млн леев. Коммерческие расходы фабрики Ionel в прошлом году сократились с 3,6 млн до 3,3 млн леев, а общие и административные расходы выросли с 13,3 млн до 15,03 млн леев (+13%). В прошлом году Ionel увеличил объем краткосрочных инвестиций в 2,4 раза – до 10,5 млн леев, а также уставный капитал – с 19,29 млн до 28,9 млн леев (+49,8%).

## Правительство Молдовы одобрило протокол о внесении изменений в Соглашение о правилах определения страны происхождения товаров в СНГ

*Протокол к упомянутому соглашению от 20 ноября 2009 г. был подписан в Ашхабаде 21 ноября 2014 г. правительствами всех стран СНГ, кроме Украины, Туркмении и Узбекистана. Он предусматривает дополнение Правил определения страны происхождения товаров в СНГ терминами «документ о происхождении товаров» и «проверяющий (верифицирующий) орган».*

Также протокол вносит редакционные уточнения отдельных пунктов, касающиеся условий предоставления товару режима свободной торговли, порядка выдачи сертификата о происхождении товара после вывоза товара в случае электронного декларирования, порядка применения курса валют, используемого для перерасчета в случае декларирования стоимости товара в валюте, отличной от доллара США, и срока хранения экспортёром копии декларации о происхождении товара. В частности, определено, что в случае когда общая стоимость товаров задекларирована в валюте, отличной от доллара США, для перерасчета суммы валюты в доллары США применяется курс валют, действующий на день регистрации таможенной декларации таможенным органом страны ввоза в соответствии с ее национальным законодательством.

Уточняется, что сертификат формы СТ-1 может быть выдан после вывоза товара на основании письменного обращения заявителя (декларанта) при представлении в уполномоченный орган товаросопроводительного документа с отметкой таможи, подтверждающей фактический вывоз товара. При электронном декларировании может представляться электронное уведомление таможенного органа о пересечении границы. В случае если при вывозе товара из страны-участника Соглашения не применяется таможенное декларирование, в уполномоченный орган представляются документы, свидетельствующие об отгрузке товара с территории такого государства.

## Правительство Молдовы одобрило утверждение Соглашения для облегчения торговли, подписанного странами ВТО на Бали 7 декабря 2013 г.

*Речь идет о важном соглашении, нацеленном на облегчение условий торговли через сокращение бюрократических процедур для импортеров и экспортеров, уменьшение тарифов и таможенных платежей, исключение нетарифных и технических барьеров, упрощение экспортно-импортных и транзитных операций, более эффективное сотрудничество пограничных структур.*

Документ предусматривает облегчение региональной и международной торговли путем сокращения административных, тарифных и нетарифных барьеров, упрощения таможенных формальностей. Экономические агенты, осуществляющие международные торговые операции, смогут сократить стоимость и время для осуществления процедур экспорта, импорта и транзита грузов. Применение положений Соглашения для облегчения торговли предусматривает создание Национального комитета по облегчению торговли, ответственного за внедрение и координацию аспектов, касающихся реализации положений данного документа. Как отметил вице-премьер, министр экономики Стефан Брид, для внедрения упомянутого соглашения страны могут воспользоваться помощью внешних доноров.

Соглашение вступит в силу после утверждения его двумя третями всех членов Всемирной торговой организации. По оценкам экспертов ВТО, внедрение Соглашения всеми странами ВТО позволит существенно сократить затраты на ведение торговли и увеличит объем глобальной торговли на сумму от \$33 млрд до \$100 млрд, а мировой ВВП будет расти на \$67 млрд в год.

InfoMarket